

Kooskõlastustabel

	Märkuse sisu	Märkuse kommentaar
1.	Ahula Pansionaat	
1.1	Ilmakaartest on kõige sobilikumad elutubade asukohad kagu-ida ja edel-lääs. Lõunast lõõskav päike pole noorel inimeselgi kerge taluda olenemata aknakattest, aga ilmakaar lõuna võib eelnõusse jääda. Imelised on hommiku ja õhtu päikesega toad.	Selgitame. Määruses ei ole ette nähtud elutubade asukoha nõudeid ilmaaare suhtes, et jätta teenuseosutajatele paindlikkus valida neile ja teenusesaajatele sobivaim ruumilahendus. Samas ei ole välistatud elutubade paigutamine kagu-ida või edel-lääs suunal, kui see on teenuseosutaja hinnangul sobiv.
2.	Iru hooldekodu	
2.1	Kuna Iru Hooldekodu osutab väljaspool kodu osutatavat üldhooldusteenust, päevahoiuteenust ja lähitulevikus intervallhoiuteenust, siis on minu küsimused suunatud just nende nõuete täpsustamisele. Minule jäi selgusetuks, millise punkti alla tuleb lugeda päevahoiuteenus ja intervallhoiuteenus, mille kohta täna esitame H-veebi aruannet vormil Väljaspool kodu osutatav üldhooldusteenus? Loogika järgi lisaks selle punkti 1) väljaspool kodu osutatav üldhooldusteenus alla, kuid punktis 6 on nimetatud erihooldekandeteenused, sealhulgas igapäevaelu toetamise teenus, töötamise toetamise teenus, kogukonnas elamise teenus, päeva- ja nädalahoiuteenus , ööpäevaringne erihooldekandusteenus. Antud juhul päevahoiuteenus ja intervallhoiuteenus ei ole erihooldekandeteenused. Kas oleks sobiv paluda täpsustada? Seletuskirjas ei ole viidet näiteks väljaspool kodu osutatav üldhooldusteenus sh päevahoid, intervallhoid või siis v.a päevahoid, intervallhoid. Üldhooldekandeteenuse alla kuuluva päevahoiuteenuse klient vajab puhkamise võimalust, kuid mitte personaalset voodikohta, intervallhoid peaks nõuetes olema sama mis	Selgitame. Päevahoiuteenus ja intervallhoiuteenus ei ole erihooldekandeteenused sotsiaalhoolekande seaduse tähenduses. Mõlemad teenused kuuluvad väljaspool kodu osutatava üldhooldusteenuse alla. Päevahoiuteenus on üldhooldusteenuse päevane vorm, kus klient vajab puhkevõimalust, kuid mitte isiklikku voodikohta, samas kui intervallhoiuteenus on üldhooldusteenuse ajaliselt piiratud vorm, mille puhul kohaldatakse üldhooldusteenuse nõudeid, sealhulgas voodikoha olemasolu nõuet. Seletuskirja vastavate näidete ja selgitustega täiendatud.

	<p>üldhoolekanne ehk klient vajab voodikohta jne. Limiteeritud on ainult teenusel viibimise periood.</p>	
2.2	<p>§ 3. Hoone ja ruumid (2) ... Ruumidest väljumine peab olema piiratud, kui see on vajalik teenuse osutamisel turvalisuse tagamiseks. Iseenesest väga vajalik punkt kuid palun selgitage selle rakendamise võimalikkust. Millise määrani tohib piirata?</p> <p>Seletuskiri</p> <p>Ettepanek asendada seletuskirjas sõna „dementne“ sõnaga „dementsusega“ lk 8</p> <p>Ettepanek asendada seletuskirjas sõna „ümbervaigutamine“ sõnaga „siirdumine“ või vastavalt kontekstile „asendivahetus“. Paigutamine viitab esemete paigutamisele.</p> <p>Ettepanek asendada seletuskirjas sõna „töövigastus“ sõnaga „tööõnnetus“</p> <p>Ettepanek asendada seletuskirjas sõnad „tõstetõstukit“, „liuglina“ sõnadega „lingtõstukit“, „libilina“</p> <p>Ettepanek: asendada seletuskirjas sõnad „ümberasetsemine ja teisaldamine“ sõnadega „asendivahetuse“ ja „siirdumise“ abivahendid lk 24</p>	<p>Selgitame. Antud määrus reguleerib sotsiaalteenuste osutamise elukeskkonnale esitatavaid nõudeid ega sätesta teenuse sisu ega korraldust puudutavaid tingimusi. Seetõttu on nimetatud nõue määrusest välja jäetud. Juhime tähelepanu, et rahvatervishoiu seaduse § 21 lõike 1 kohaselt peab sotsiaalteenuste osutamise elukeskkond olema tervist toetav ja ohutu, mis hõlmab ka turvalisuse tagamist teenuse osutamise käigus.</p> <p>Arvestatud. Seletuskirjas asendatud sõna „dementne“ sõnaga „dementsusega“.</p> <p>Arvestatud. Seletuskirjas on asendatud sõna „ümbervaigutamine“ vastavalt kontekstile „asendivahetusega“.</p> <p>Arvestatud. Seletuskirjas on asendatud sõna „töövigastus“ sõnaga „tööõnnetus“.</p> <p>Arvestatud. Seletuskirjas sõnad asendatud.</p> <p>Arvestatud. Sõnad läbivalt seletuskirjas asendatud.</p>
2.3	<p>§ 12. Ruumid (1) Ruumide mõõtmed, sisustuse valik ja selle paigutus peab olema selline, et teenuseosutajale võimaldada vajadusel juurdepääs voodile mõlemalt poolt. Ettepanek: Muuta sõnastust täpsemaks. Võimaldada vajadusel juurdepääs voodile kolmelt küljelt. Täpsustus on vajalik tagamaks, et voodi otsad ei ole</p>	<p>Arvestatud. § 12 lg 1 on sõnastatud järgmiselt: ruumide mõõtmed, sisustuse valik ja selle paigutus peab olema selline, et see võimaldaks teenuseosutajale vajalikul määral juurdepääsu voodile. See tähendab, et ruumi planeerimisel ja inimeste ruumi paigutamisel peab arvestama sellega, et teenuse osutajal</p>

<p>blokeeritud mööbli või muude liikumist takistavate esemetega.</p> <p>Seletuskirjas (2) ...Teenuseosutaja juurdepääs tuppa peab olema tagatud ainult vajadusel, st ohu, kriisi või abivajaduse korral. Selle vajaduse aluseks on terviseriskide ennetamine (nt inimene ei vasta koputusele, kuulda on abipalveid või mürgistusohu olukorrad), julgeolek ja ohutus (nt agressiivsus, enesevigastamise oht või tulekahjuhäire) ning päästetööd ja esmaabi andmine.</p> <p>Ettepanek: lisada terviseriskide ennetamise loetellu „töötaja reageerimine abikutsesüsteemi väljakutsele“</p> <p>Ettepanek: kustutada loetelust „mürgistusohu olukorrad“ kui ebaselge ja põhjendamatu või siis selgitada teema lahti. Mürgistusohu sotsiaalteenusel tundub üsnagi harvaesinev terviserisk. Kusagil jäi mulle silma ka sõna „lamaja“. Erialaselt kasutame sõna „voodikeskne“.</p> <p>(3) Üldjuhul on magamistoad ühe- või kahekohalised. Olulise kõrvalabi vajaduse ja sügava liitpuudega teenusesaajate magamistuba võib olla maksimaalselt neljakohaline. Igas magamistoas peab voodite vahel olema võimalik kasutada liigendatavat vaheseina, kardinat või sirmi.</p> <p>Ettepanek: Muuta sõnastust ja asendada „olulise kõrvalabi vajaduse ja sügava liitpuudega“ sõnastusega „ulatusliku abivajadusega“. Teenuse osutamise eelduseks ei peeta puude olemasolu. Ulatuslik abivajadus eeldab enesehooldustoimingute ülevõtmist teenuseosutaja poolt.</p> <p>Ettepanek: liigendatav vahesein või sirm ei tohiks olla lubatud, kuna ebastabiilsuse tõttu on ohtlikud nägemislangusega, tasakaaluhäiretega, liikumisabivahendiga nt rulaatoriga liikuvatele inimestele. Need pigem</p>	<p>oleks vajalik juurdepääs voodile võimalik vastavalt teenuse saaja vajadustele.</p> <p>Arvestatud. Seletuskirja on täiendatud ja terviseriskide ennetamise juhtumite loetellu on lisatud ka abikutsesüsteemi väljakutse.</p> <p>Arvestatud. Seletuskirjas asendatud sõna „lamaja“ sõnaga „voodikeskne“. Eemaldatud on näidetest ka mürgistusohu olukorrad, et vältida ebaselgust ja nendel teenustel väheesinevat näidet.</p> <p>Arvestatud. Sõnastus muudetud vastavalt ettepanekule.</p> <p>Arvestatud osaliselt. Seletuskirja on täiendatud selgitusega, et liigendatavat vaheseina või sirmi võib kasutada ainult hooldustoimingute ajal privaatsuse tagamiseks ning need tuleb pärast</p>
---	--

	<p>suurendavad kukkumisriski. Või siis lisada viide, et neid kasutada privaatsuse tagamiseks hügieenitoimingutel. Lahtine sirm statsionaarselt toas on üsnagi ohtlik.</p> <p>(5) Hoolekandetasutuses peab olema aja veetmise ruum</p> <p>Ettepanek: Muuta sõnastust sujuvamaks. Hoolekandetasutuses peab olema ühisruum aja veetmiseks.</p>	<p>kasutamist hoiustada viisil, mis ei takista liikumist toas ja on ohutu teenuse saajale.</p> <p>Arvestatud. Sõnastus muudetud sujuvamaks ja lisatud sõna "ühisruum".</p>
3.	Sotsiaalkindlustusamet	
3.1	<p>Eelnõu § 1. Teeme ettepaneku kaaluda nõuete laiendamist ka erihooldekandeteenusele (toetatud elamise teenus) olukorras, kus teenust osutatakse teenuseosutaja pinnal.</p>	<p>Arvestatud. Määruse § 1 täpsustatud nii, et nõuded laienevad erihooldekandeteenusele, kui teenust osutatakse teenuseosutaja omandis olevates või temale kasutamiseks antud ruumides.</p>
3.2	<p>Eelnõu § 2 lõige 3. Sotsiaalkaitseministri 21.12.2015 määruse nr 75 „Tervisekaitse nõuded erihooldekandeteenustele ja eraldusruumile“ § 3 lõike 3 punktis 2 on kehtestatud nõuded ka teenuse osutamise maa-ala valgustusele. Teeme ettepaneku käesolevat eelnõud nende nõuetega täiendada, kuna sotsiaalkaitseministri 21.12.2015 määrus nr 75 tunnistatakse kehtetuks.</p>	<p>Arvestatud. Maa-ala valgustus on oluline ohutusnõue, mis peab olema tagatud teenuse osutamise kohas (§ 3 lg 4).</p>
3.3	<p>Eelnõu § 3 lõige 2. Teeme ettepaneku kaaluda lõike viimase lause muutmist ja sõnastamist järgmiselt: „Ruumidest väljumine peab olema kontrollitav, kui see on vajalik teenuse osutamisel turvalisuse tagamiseks.“.</p>	<p>Selgitame. Kuna antud määrus reguleerib nõudeid elukeskkonnale ja mitte pakutavate teenuste sisu, siis on antud nõue määrusest välja jäetud. Lisaks juhime tähelepanu, et rahvatervishoiu seaduse § 21 lg 1 kohaselt peab sotsiaalteenuste elukeskkond olema tervist toetav ja ohutu. See tähendab, et tuleb tagada ka turvalisus.</p>
3.4	<p>Eelnõu § 3 lõige 6. Palume kaaluda, kas on põhjendatud lubada teenusesaaja kohta arvestatavat ruumi pindala vähendada kuni 10%. Seejuures viitame, et eelnõus käsitletakse ühel juhul ruumi miinimum suurusena 8 m² inimese kohta ja teisel juhul 6 m²</p>	<p>Selgitame. Sätte eesmärk on võimaldada vähest paindlikkust olukordades, kus nõuetest pisut väiksem pindala ei mõjuta teenuse kvaliteeti ega teenusesaajate turvalisust (näiteks hoone eripärast või ajutisest ümberehitusest tulenevalt). Samas on</p>

	<p>inimese kohta. Võrdluseks täna kehtivate nõuete juures peab põrandapindala olema ühese toa puhul vähemalt 8 m² (s.o 6+2 m²) ja kahese toa puhul 14 m² (s.o 6+2+6 m²). Olukorras, kus magamistoa põrandapindala vähendatakse 8-lt m² 6-le m² inimese kohta, tuleks täiendava 10% vähendamise juures kindlasti täpsustada, kui kaua selline vähendamine on lubatud ning kas ja kuidas kajastatakse selline muudatus tegevusloal. Teisisõnu vajaks täpsustamist, kas selline muudatus eeldab ka tegevusloa muutmist ja kes hakkab hindama vähendamise põhjendatust. Arvestades, et viidatud nõude kehtestatakse rahvatervishoiu seaduse § 21 lõike 3 alusel, saaks sellise hinnangu andmine olla ennekõike Terviseameti pädevuses.</p>	<p>põhjendatud täpsustada, et pindala vähendamise lubatavus tuleb hinnata juhtumipõhiselt. Terviseamet hindab sobivust järelevalve käigus.</p>
<p>3.5</p>	<p>Eelnõu § 4 lõige 4. Teeme ettepaneku kaaluda regulatsiooni täiendamist nõudega ruumi minimaalsele temperatuurile (nt minimaalselt 20 0C kütteperioodil), kuna SKA-ni jõuab sageli kaebusi, et eluruumis on liiga külm.</p> <p>Lisaks on eelnõust välja jäänud joogivee tagamise nõue, mille osas soovitame see siiski alles jätta. Eriti joogivee</p>	<p>Osaliselt arvestatud. Ettepanek on sisuliselt mõistetav ja väärtuslik, kuna sotsiaalteenuste sihtrühmad (nt eakad, lapsed, terviseprobleemidega isikud) võivad vajada tavapärasest kõrgemat toatemperatuuri. Samas on miinimumtemperatuuri nõue juba kehtestatud majandus- ja taristuministri 02.07.2015. a määruses nr 85 „Eluruumile esitatavad nõuded“, millele käesolev määrus viitab ja mille alusel tuleb tagada eluruumides vähemalt 18 °C temperatuur. Määruse sätet ja seletuskirja on selguse huvides täiendatud ja teenuseosutaja kohustus on tagada ruumide temperatuuri vastavus teenusesaajate vanusest ja tervislikust seisundist tulenevatele vajadustele. Vajadusel võib see tähendada kõrgemat temperatuuri, kuid konkreetse numbri kehtestamine ei ole otstarbekas, sest teenuste sihtrühmad ja ruumide kasutuse iseloom erinevad.</p> <p>Selgitame. Määruse § 7 käsitleb eraldusruumi elukeskkonna nõudeid ning selle kohta on seletuskirjas täpsustatud, et määruses sätestatud nõuded ei piira muude teenusega seotud toimingute</p>

	kättesaadavuse tagamise nõue eraldusruumis.	korraldamist. See tähendab, et toitlustamine ja joogivee kättesaadavus peavad olema tagatud ka eraldusruumi paigutatud isikule. Joogi või söögi mitteandmine ei tohi olla mõjutusvahend ega karistusmeede. Lisaks juhime tähelepanu, et rahvatervishoiu seaduse § 21 kohaselt peab sotsiaalteenuste osutamise elukeskkond olema tervist toetav ja inimeste tervisele ohutu, mis hõlmab ka joogivee ja toidu kättesaadavuse tagamist.
3.6	Eelnõu § 9 lõige 1 punkt 1. Palume kaaluda, kas ruumidele kehtestatud ruutmeetrite arvu on vajalik vähendada. Sotsiaalkaitseministri 21.12.2015 määruse nr 75 „Tervisekaitsenõuded erihoolekandeteenustele ja eraldusruumile“ § 4 lõike 3 punkti 1 kohaselt peaks teenuse osutamisel olema magamistuba, mille põrandapindala on vähemalt 8 m ² , arvestusega, et ühe teenust saava isiku kohta on ruumis vähemalt 6 m ² põrandapindala.	Mittearvestatud. Kehtiva määruse nr 75 kohaselt peab magamistoas ühe teenusesaaja kohta olema vähemalt 6 m ² põrandapinda ning määrus järgib sama põhimõtet. Lisaks tuleb arvestada, et majandus- ja taristuministri 2. juuli 2015. a määruse nr 85 „Eluruumile esitatavad nõuded“ § 2 lõike 1 punkti 1 kohaselt peab iga elu-, töö- ja magamistoa pind olema vähemalt 8 m ² . See tähendab, et ruum ei või olla väiksem kui 8 m ² ning mitmekohalise toa puhul tuleb tagada, et iga teenusesaaja käsutuses oleks vähemalt 6 m ² põrandapinda. Nõue tagab ruumide piisava suuruse, vältides ülerahvastatust ja toetades teenuse kvaliteeti ning teenusesaajate inimväärikust.
3.7	Eelnõu § 7 ja § 10. Palume kontrollida, kas siin ei ole vastuolu kui §-s 7 räägitakse lastest, kuid neid nõudeid kohaldatakse ka täiskasvanutele. Üheks võimaluseks oleks seoses ruumi sisustusega täpsustada, et ruum peab olema sobiva sisustusega, mis ei võimalda tekitada vigastusi teenust saavale isikule.	Arvestatud. § 10 sõnastust on õigusselguse mõttes täiendatud, et vältida vastuolu.
3.8	Teeme ettepaneku kaaluda, kas eelnõus võiks olla reguleeritud ka järelevalve pädevusega seonduv, kuna käesolev määrus antakse kahe seaduse alusel, mille rakendusaktide osas on järelevalvepädevus erinevatel organitel.	Selgitame. Käesolev määrus reguleerib sotsiaalteenuste elukeskkonna nõudeid. Määruse aluseks olev SHS § 107 lg 3 (täiskasvanu eraldusruumi nõuded) osas teeb järelevalvet üksnes Sotsiaalkindlustusamet. Ülejäänud sätted on RTHSi alusel antud ja seega teeb järelevalvet Terviseamet.

<p>3.9</p>	<p>Lõpetuseks markeerime, et kehtivate nõuete kohaselt peab erihoolekandeteenuse osutajal olema võimalus vajaduse korral pesu pesemiseks, kuivatamiseks ja triikimiseks. Palume täpsustada, kas edaspidi sellist nõuet ei ole?</p> <p>Lisaks jääb meile selgusetuks, kas sotsiaalkaitseministri 21.12.2015 määruse nr 75 „Tervisekaitsenõuded erihoolekandeteenustele ja eraldusruumile“ § 4 lõike 3 punkti 4 kohasest nõudest (1 tualettruum 10 inimese kohta) edaspidi loobutakse?</p>	<p>Selgitame. Määruses ei ole enam eraldi sätestatud nõuet pesu pesemise, kuivatamise ja triikimise võimaluse kohta, kuna tegemist on korraldusliku küsimusega, mille võib teenuseosutaja lahendada talle sobival viisil (sh pesumaja teenust kasutades).</p> <p>Selgitame. Määruses on teenuse liikide kaupa täpsustatud miinimumnõuded tualett- ja pesemisruumide arvu kohta, lähtudes senisest praktikast ning teenuste iseloomust. Muudatus aitab tagada, et kõigil teenusel viibijatel oleks võimalik hügieenitoiminguid sooritada õigeaegselt ja privaatselt, säilitades samas proportsionaalsuse ning arvestades erinevate teenuseosutajate tegevuskeskkonda.</p>
<p>4.</p>	<p>Eesti Sotsiaaltöö Assotsiatsioon (ESTA), MTÜ Eesti Laste ja Noorte Hoolekandetasutuste Ühendus (ELNHÜ, ESTA liige), Sotsiaalvaldkonna Koostöökogu liikmed (ESTA, Tegevusjuhendajate Liit, Eesti Õdede Liidu Hooldustöötajate Seltsing)</p>	
<p>4.1</p>	<p>Eesti Sotsiaaltöö Assotsiatsioon (ESTA), MTÜ Eesti Laste ja Noorte Hoolekandetasutuste Ühendus (edaspidi ELNHÜ, ESTA liige) ning Sotsiaalvaldkonna Koostöökogu liikmed (ESTA, Tegevusjuhendajate Liit, Eesti Õdede Liidu Hooldustöötajate Seltsing) tänavad võimaluse eest avaldada arvamust määruse „Nõuded sotsiaalteenuste elukeskkonnale“ eelnõu kohta. Peame kavandatavaid muudatusi seadusandluses oluliseks. Üldjoontes on need vajalikud ja põhjendatud, kuid kohati tekib küsimus, kas lähenemine ei ole liialt lihtsustatud, eeldades, et seletuskirjas korduvalt viidatud WHO üldised soovitusel on kõigile teenuseosutajatele juba teada ja arusaadavad. Samas muudab selline lähenemine teenuseosutajate töö kindlasti lihtsamaks.</p>	<p>Arvestatud. WHO soovitusel kasutamine määruse ja seletuskirja alusena on kooskõlas määruse eesmärgiga tagada sotsiaalteenuste kvaliteet ja elukeskkonna vastavus rahvusvaheliselt tunnustatud põhimõtetele. Määruse koostamisel on eeldatud, et teenuseosutajatele on tagatud ligipääs juhendmaterjalidele ja täiendavale selgitavale teabele.</p>

	<p>Seletuskirjas</p> <p><u>1.1. Sisukokkuvõte (lk3):</u></p> <p><i>“Siseõhu temperatuuri tõusmisel üle 27 kraadi võetakse tarvitusele meetmed temperatuuri mõju vähendamiseks (lisaks konditsioneeride kasutamisele sobib kasutada ventilaatoreid, pakkuda jahedat juua, jahedaid kompresse, ruume tihedamini tuulutada või kasutada muid temperatuuri mõju leevendavaid võtteid ehk võimalik on kasutada mitte suuri rahalisi kulusi nõudvaid meetmeid).”</i></p> <p>Meie mõte: kui toodud on kõrgeima temperatuuri osas regulatsioon, siis peaks kindlasti ka madalama regulatsiooni osas olema viidatud. Vanas määruses leidub detailsemat teavet, mis on tegelikult kasulik abimaterjal.</p>	<p>Osaliselt arvestatud.</p> <p>Miinumtemperatuuri nõue on kehtestatud majandus- ja taristuministri 02.07.2015. a määruks nr 85 „Eluruumile esitatavad nõuded“, millele käesolev määrus viitab ja mille alusel tuleb tagada eluruumides vähemalt 18 °C temperatuur. Määruse sätet ja seletuskirja on selguse huvides täiendatud. Teenuseosutaja kohustus on tagada ruumide temperatuuri vastavus teenusesaajate vanusest ja tervislikust seisundist tulenevatele vajadustele. Vajadusel võib see tähendada kõrgemat temperatuuri, kuid konkreetse numbriga kehtestamine ei ole otstarbekas, sest teenuste sihtrühmad ja ruumide kasutuse iseloom erinevad.</p>
<p>4.2</p>	<p><u>2. jagu</u></p> <p><u>Füüsilise keskkonna üldnõuded</u></p> <p><u>§ 2. Maa-ala</u></p> <p>(1) Teenuse osutamise maa-ala (edaspidi maa-ala) peab olema järgmiste teenuste osutamiseks:</p> <p>2) suure hooldus- ja abivajadusega lapse hoiuteenus rohkem kui kolmerühmalise lastehoiu puhul;</p> <p>Sotsiaalhoolekande seaduses § 45³ Nõuded hoiuteenusele on lõikes 2 kirjas, <i>teenust vahetult osutav isik (edaspidi lapsehoidja) võib hoida korraga kuni viit last, kaasa arvatud lapsehoidja enda samal ajal hooldamist vajavad isikud.</i> Alushariduse seaduses § 34 lõikes 1 on kirjas, <i>Lastehoiurühmas võib olla kuni 15 last. Kuni kolmeaastaste lastehoiurühmas, milles töötab vähemalt üks täistööajaga õpetaja, võib olla kuni 16 last. Kolme- kuni seitsmeaastaste lastehoiurühmas, milles töötab vähemalt üks täistööajaga õpetaja, võib olla kuni 20 last.</i></p>	<p>Selgitame. Käesoleva määrusega ei reguleerita sotsiaalteenuseid ja nende korraldust, sest määruse aluseks olev volitusnorm võimaldab kehtestada elukeskkonna nõudeid.</p> <p>Sotsiaalhoolekande seadus (SHS) ei reguleeri küll suure hooldus- ja abivajadusega laste rühmasuuruseid.</p> <p>SHS sätestab teenust vahetult osutava isiku (lapsehoidja) poolt korraga hoitavate laste piirarvu. Teenust vahetult osutav isik (lapsehoidja) võib korraga hoida kuni viit last, kaasa arvatud lapsehoidja enda samal ajal hooldamist vajavad isikud (SHS § 45³ lg 2).</p>

	<p>Alates 1. septembrist 2025 jaguneb senine lapsehoiuteenus kaheks: hariduslikuks teenuseks ning suure hooldus- ja abivajadusega laste hoiu teenuseks, millest viimane jäi sotsiaalteenusena sotsiaalministeeriumi haldusalasse ja seda reguleerib sotsiaalhoolekande seadus. Kuid see ei ütle, mitu last võib olla ühes rühmas.</p> <p>Meie küsimus: Kus on reguleeritud suure hooldus- ja abivajadusega lapse hoiuteenususe rühma laste arv ja mis see arv on mis moodustab ühe rühma?</p>	
4.3	<p><u>2. jagu</u> <u>Füüsilise keskkonna üldnõuded</u> <u>§ 2. Maa-ala</u> (3) Maa-ala peab olema heakorrastatud, ohutu ja ligipääsetav. Vajaduse korral piiratakse maa ala haljastuse või piirdeaiaga ohutuks liikumiseks ja teenuseosutaja teadmata lahkumise takistamiseks.</p> <p><u>Seletuskirjast väljavõte (lk 5):</u> <i>Mürgiste marjade ja lehtedega taimed on tõsine ohu allikas. Näiteks sisaldavad paakspuumarjad mürgist sinihapet, koralltomati viljad ja lehed võivad põhjustada raske mürgistuse. Jõulutäht on mürgine, põhjustades nahapõletikku ja silma sattudes nägemiskahjustuse, söömine aga surma. Piibelehe kõik osad, eriti marjad ja seemned on väga mürgised ja neid ei tohi istutada lastega seotud teenuse maa-alale.</i></p> <p>Meie mõttekoht, ettepanek: Selliselt sõnastatud teksti lugedes jääb tunne, et piibeleht on ainus, mis on keelatud taim ja ülejäänud on justkui pigem informatiivsed näited. Kui seletuskirja jätta sisse need taimede näited tuleks ehk selguse mõttes veelgi selgemalt välja tuua, et need on vaid mõned näited ja haljastuse rajamisel tuleks alati veenduda kasutatavate taimede ohutuses tuginedes kaasajastatud teaduslikele allikatele.</p> <p>Lisada võiks toimiva lingi (info kontakti kohta), kust saada adekvaatne nimekiri taimedest, mis nii</p>	<p>Arvestatud. Seletuskirja on korrigeeritud selguse huvides – täpsustatud on, et nimetatud taimed on vaid näited mürgistest liikidest ning haljastuse rajamisel tuleb hinnata kasutatavate taimede ohutust, lähtudes ajakohasest teaduslikust teabest. Viide ETIS-platvormile on eemaldatud, kuna selle kaudu ei ole võimalik saada üheselt koondatud teavet taimede ohutuse kohta.</p>

	<p>sise- kui ka välisruumides kasutamiseks on lubatud/ mittelubatud/ ohtlikud/ mürgised. Lisatud lingilt https://www.etis.ee/ ei suutnud me vastavat infot leida. Lisaksime ka viite, et tähelepanu võiks juhtida mitte ainult laste puhul vaid ka eakate ja puuetega inimeste puhul.</p> <p><u>Seletuskirjast väljavõte (lk 5):</u> <i>“.... Samavõrd oluline on ennetada ka teenusesaajate teadmata lahkumist maa-alalt, mis kujutab endast riski nii lahkujale endale kui ka teiste turvalisusele.”</i></p> <p>Meie küsimus/ettepanek: Praegu jääb mulje, et teenusesaaja teadmata lahkub keegi asutusest. Ehk peaks sõnastust pisut parendama. Teeme ettepaneku sõnastada lause järgmiselt: <i>“Samavõrd oluline on ennetada olukordi, kus teenusesaaja lahkub asutusest sellest teada andmata, sest see ohustab nii tema enda kui ka teiste turvalisust.”</i></p>	<p>Arvestatud. Seletuskirja on selguse huvides korrigeeritud ettepaneku kohaselt.</p>
4.4	<p>(4) Maa-alal paikneva mänguala seadmed ja atraktsioonid peavad vastama kasutajate eale, kasvule ja erivajadustele. Liiv liivakastis ega atraktsioonide all ei tohi olla saastunud.</p> <p><u>Seletuskirjast väljavõte (lk 6):</u> <i>Batuutide kasutamine mängualal ei ole soovitatav, kuna nendega kaasneb suur õnnetusjuhtumite risk.</i></p> <p>Meie mõttekoht: Kuna asendushooldusteenusel soovime, et teenus oleks lastele võimalikult peresarnane, siis batuutide mittesoovitamine seda ei soodusta.</p> <p>Meie ettepanek: Seletuskirjas sõnastada, see mõte näiteks nii: batuutide kasutamisel mõelda väga hoolikalt läbi nende kasutamise turvalisus, kindlasti tuleb kasutada turvavõrku või eelistada näiteks maapealset batuuti.</p> <p><u>Seletuskirjast väljavõte (lk 7):</u></p>	<p>Arvestatud. Saame nõustuda ettepaneku eesmärgiga toetada peresarnasust ja teenuse osutaja otsustusvabadust. Lause eemaldati seletuskirjast, et vältida mittesoovitavat suunist.</p>

	<p>... Looduskeskkond võib isegi vähendada psühhotroopsete ravimite vajadust..."</p> <p>Meie mõte: Kui seletuskirjas viidatakse justkui tõestatud faktile, siis peaks antud seisukoht ka olema põhjendatud/viidatud.</p>	<p>Arvestatud. Lause eemaldatud seletuskirjast.</p>
4.5	<p>§ 3. Hoone ja ruumid</p> <p>(2) Ruumid ja nende sisustus peavad olema ligipääsetavad ja ohutud ning vastama nii ruumide funktsioonile kui ka teenusesaajate vajadustele, huvidele ja eelistustele. Varjupaigateenuse puhul lähtutakse ruumide korraldamisel üksnes teenusesaajate põhjendatud vajadustest. Ruumidest väljumine peab olema piiratud, kui see on vajalik teenuse osutamisel turvalisuse tagamiseks.</p> <p><u>Seletuskirjast väljavõte (lk 7):</u> <i>"... Ruumidest väljumine peab olema piiratud, kui see on vajalik teenuse osutamisel turvalisuse tagamiseks".</i></p> <p>Meie küsimus/ettepanek: Varjupaiga teenus on vabatahtlik teenus. Miks seal ruumist väljumist piiratakse? Mida siin täpsemalt mõeldud on?</p> <p><u>Seletuskirjast väljavõte (lk 8):</u> <i>Näiteks tuleb elektrikistikud vajadusel korral varustada kaitsekattega. See aitab tagada ohutuse ja vältida olukordi, kus teenusesaajad või töötajad võivad end või teisi ohtu seada.</i></p> <p>Meie küsimus: Mida mõeldakse elektrikistikute kaitsekatete all. Kui mõeldud on pistikupesa kaitsekatet, tekib küsimus, kas tänapäeva pistikud ei ole juba nn beebikindlad? Kui ei, siis kas tõesti on vaja näiteks väikelapse puhul peres või ootamatu käitumisega</p>	<p>Arvestatud. Küsimust tekitanud lause on sättest eemaldatud.</p> <p>Selgitame. Seletuskirjas selgitatav säte ei sisalda kohustust varustada kõiki pistikupesasid kaitsekatetega. Seletuskirjas selgitatakse, et vajaduse korral tuleb teenusesaajate ohutuse tagamiseks elektrikistikud varustada kaitsekattega, kui see on põhjendatud. Tänapäevased pistikupesad on üldjuhul sisseehitatud lapselukuga ning täiendavad kaitsekatted võivad olla vajalikud vaid erandjuhtudel, näiteks väikeste laste või ootamatu käitumisega isikute puhul. Seletuskirjas on sõnastust</p>

	<p>lapse puhul terve maja pistikupesad kaitsekatetega turvata?</p> <p><u>Seletuskirjast väljavõte (lk 8):</u> <i>“Nõue piirata ruumidest väljumist, kui see on vajalik teenuse osutamiseks, on seotud olukordadega, kus teenusesaaja ei pruugi olla suuteline ise oma turvalisust tagama. Näiteks võib see olla oluline dementsete täiskasvanute puhul, et nad ei lahkuks ruumidest järelevalveta ega satuks eksimis- või õnnetusohu alla. Samuti võib see olla vajalik eelkooliealiste või erivajadusega laste puhul, kelle puhul on oluline tagada, et nad ei pääseks omal käel asutuse ruumidest või territooriumilt välja. Nõude eesmärk on kaitsta teenusesaajate turvalisust ja tervist, ennetades olukordi, kus nad jäävad järelevalveta keskkonda, mis võib osutuda neile ohtlikuks.”</i></p> <p>Meie küsimus/ettepanek: Siin peaks selgitama lahti, mida on mõeldud piirata ruumidest väljumist. Seadusest tulevalt ei tohi uksi lukustada välja arvatud asutuste puhul, kus see on lubatud kohtumääruse alusel. Siin peaks märkima, kuidas piiranguid kohaldatakse. Nt lisatakse turvaheli, mis annab ukse avamisest märku või mõni muu lahendus. Praegu jääb justkui mulje, et uksi tuleks lukustada.</p>	<p>täpsustatud, et rõhk on vajaduspõhisel rakendamisel.</p> <p>Selgitame. Kuna antud määrus reguleerib nõudeid elukeskkonnale ja mitte pakutavate teenuste sisu, siis on antud nõue määrusest välja jäetud. Lisaks juhime tähelepanu, et rahvatervishoiu seaduse § 21 lg 1 kohaselt peab sotsiaalteenuste elukeskkond olema tervist toetav ja ohutu. See tähendab, et tuleb tagada ka turvalisus.</p>
<p>4.6</p>	<p>(8) Teenusesaajale peab olema tagatud võimalus lähedaste, tervishoiutöötaja või muu spetsialistiga suhelda ning läbida vajalikud terviseuuringud privaatsest. Nõuet ei kohaldata varjupaigateenusele.</p> <p><u>Seletuskirjast väljavõte (lk 10):</u> <i>Lõike 8 kohaselt peab teenusesaajale olema tagatud võimalus suhelda lähedaste, tervishoiutöötaja või muu</i></p>	

spetsialistiga ning läbida vajalikud terviseuuringud privaatsetl. See on vajalik, et välistada teiste teenusesaajate juurdepääs nähtavale või kuuldavale teabele..... Privaatsus on oluline teenusesaaja inimväärikuse, autonoomia ja vaimse tervise kaitsel, samuti emotsionaalse heaolu ja sotisaalsete sidemete säilitamisel. Teenusesaaja peab saama oma pere, sõprade või eestkostjaga suhelda ilma pealtkuulamise või teiste juuresolekuta ning tal peab olema võimalus arutada tundlikke küsimusi, sealhulgas tervise või rahaga seotud teemasid, konfidentsiaalses keskkonnad. Samuti on privaatsuse tagamine vajalik meditsiiniliste toimingute puhul, et vältida nii teenusesaaja kui ka teiste isikute jaoks ebamugavaid või väärrikust riivavaid olukordi. Eraldi ruum esmaabi andmiseks ja esmaseks läbivaatuseks võimaldab kiiret ja diskreetset reageerimist ootamatule terviseprobleemile, toetab koostööd tervishoiutöötajatega (nt perearst, koduõde) ning aitab vältida olukordi, kus meditsiiniline tegevus tuleb läbi viia üldkasutatavates või sobimatutest ruumides. See vastab ka tervishoiuteenuse kättesaadavuse miinimumstandarditele....

Meie mõttekoht: Et oleks kõigile üheselt mõistetav, palume täpsustada, kas antud lõikes kirjeldatud privaatseks ruumiks sobib ka näiteks töötajate tuba või kahe lapse ühine tuba, kui vajaduse tekkimisel teine laps lahkub toast? Siin on oluline võimalikult selge sõnastus, et ei tekiks olukorda, kus meil näiteks asendushooldusteenusel, lapsehoiuteenusel või laste turvakoduteenusel peaks olema veel eraldi ruum taolisteks privaatseteks olukordadeks (meie näeme, et see kindlasti ei oleks mõistlik nõue). Lisaks tekkis ka küsimus, kas see ruum võib asuda ka samal territooriumil asuvas kõrval majas

Arvestatud. Seletuskirjas on täpsustatud, et teenuseosutaja võib vajaduse korral kasutada olemasolevaid üldkasutatavaid ruume, kui see võimaldab teenusesaaja privaatsust tagada vastavalt lõike eesmärgile. Oluline on, et ruum võimaldaks konfidentsiaalsust ja teenusesaaja inimväärikuse kaitset.

	(näiteks admin maja) tingimustele vastavas ruumis?	
4.7	<p><u>2. peatükk</u> <u>Ruumi ja sisustuse erinõuded</u> <u>sotsiaalteenuste osutamisel lastele</u> <u>§ 6. Ruumid ja sisustus</u></p> <p>(1) Magamis- ja vaba aja veetmise ruumis viibijale peab olema vähemalt 4 m² põrandapinda. Kui magamis- ja vaba aja veetmise ruumid on eraldi, peab kummaski ruumis olema igale viibijale vähemalt 2 m² põrandapinda.</p> <p>Meie tähelepanek: Praegune sõnastus loob olukorra, kus ka näiteks asendushooldusteenuse puhul magamisruum (on vaba aja ruumist eraldi) võib olla kahe lapse puhul kokku põrandapinnaga vaid 4 m² ja see ei tundu asendushooldusteenuse osas mõistlik. Suure tõenäosusega seda keegi nii küll ei rakendaks, aga see punkt iseenesest looks sellise võimaluse. Ehk oleks siinkohal mõistlik tuua välja, et asendushooldusteenuse puhul on magamistoas nõutav vähemalt 4 m² põrandapinda iga ruumis viibija kohta. Meie küsimus: Kas saame õigesti aru, et sotsiaalteenuste osutamisel lastele rohkem ruutmeetrinõudeid ei rakendata või kui neid rakendatakse, siis kus need kirjas on? Kui lähtuda praeguse määruse jagu 2, §3 lõige 6 põhimõttest (<i>põhjendatud juhul võib teenusesaaja kohta arvestatav ruumi pindala olla käesolevas määrides nõutust kuni 10% väiksem, kui see on sobiv ning turvaline</i>), siis sotsiaalteenuste osutamisel lastele puudutab see üksnes magamis- ja vaba aja veetmise ruume?</p>	<p>Selgitame. § 6 lõike 1 nõue on miinimumnõue sotsiaalteenuste osutamisel lastele ning sama põhimõtte kehtis varasemalt lapsehoiuteenuse puhul. Nõue ei välista suurema põrandapinnaga ruumide kasutamist, kui see on teenuse iseloomu ja laste vajadusi arvestades põhjendatud. Teenuseosutaja peab ruumide planeerimisel ja kasutamisel hindama, kas ruumilahendus on teenusesaajate vajadusi arvestav, sobiv ja turvaline ning tagab teenuse eesmärkide saavutamise. Asendushooldusteenuse puhul tuleb lisaks järgida määruse §-s 3 sätestatud ning määrust nr 85 „Eluruumile esitatavad nõuded“, mille kohaselt peab magamistuba olema vähemalt 8 m², mistõttu ei ole võimalik, et magamisruum oleks väiksem. § 3 lõike 6 põhimõtet saab rakendada üksnes põhjendatud juhtudel, kui see on lapse vajadusi arvestav, sobiv ja turvaline. Sätte sõnastust on selguse huvides korrigeeritud ja seletuskirja täiendatud.</p>
4.8	<p>(4) Lapsel peab olema ainult tema kasutatav voodipesu, kuivatusrätikud ja muud isiklikuks tarbeks ettenähtud hügieenivahendid. Voodipesu vahetatakse vastavalt vajadusele, kuid</p>	<p>Arvestatud. Määruse sätet korrigeeritud vastavalt ettepanekule. Vajaduspõhine sagedasem vahetus on igal juhul lubatud ja soovitatav, et tagada hügieen ning lapse heaolu.</p>

	<p>mitte harvem kui kümne kasutuspäeva järel.</p> <p>Meie mõttekoht ja ettepanek: Mõistame nõuet vahetada voodipesu mitte harvem kui kümne kasutuspäeva järel, kuid arvestades, et asendushooldusteenust osutatakse 24/7 ja ka lapsehoiuteenust ning turvakoduteenust tihtilugu ööpäevaringselt esmaspäevast pühapäevani, oleks lastel ja töötajatel lihtsam järke pidada, kui sõnastust muudetakse mitte harvem kui 14 kasutuspäeva järel. Vajaduspõhine sagedasem voodipesu vahetus toimub nagunii.</p>	
4.9	<p>§ 8. Riskianalüüsi koostamine</p> <p>(1) Laste turvalisuse ja ohutuse hindamiseks, tervise kaitsmiseks ning vigastuste ja haiguste ennetamiseks koostatakse teenuseosutaja poolt riskianalüüs iga kolme kalendriaasta jooksul või ulatusliku rekonstrueerimise korral. Riskianalüüs võib olla osa teenuseosutaja sisehindamisest.</p> <p>Meie küsimus ja ettepanek: Millest tuleneb, et varasema iga-aastase riskianalüüsi asemel tuleb sotsiaalteenuste osutamisel lastele riskianalüüsi koostada edaspidi iga kolme kalendriaasta jooksul või ulatusliku rekonstrueerimise korral? Ettepanek on muuta sõnastust vähemalt nii, et lisaks rekonstrueerimisele tuleks tihedamini koostada riskianalüüs ka teenusel olevatest lastest oluliselt erineva arengu- või hooldusvajadusega lapse teenusele tulemise korral.</p>	<p>Arvestatud. Muudatuse eesmärk on vähendada teenuseosutajate halduskoormust, säilitades samas riskianalüüsi praktilise ja sisulise väärtuse. Riskianalüüs peab kajastama tegelikku olukorda ja seda uuendatakse iga kolme aasta järel või varem, kui oluliselt muutuvad riskitegurid – näiteks toimub ulatuslik rekonstrueerimine, muudatused teenuse korralduses või tuleb teenusele lapse hooldusvajaduste poolest oluliselt erinev laps. Määruse sätet on korrigeeritud ja seletuskirja vastavalt täiendatud, rõhutades, et riskianalüüsi tuleb uuendada ka sisuliste muudatuste korral teenuse osutamise tingimustes või teenusesaajate koosseisus.</p>
4.10	<p>(2) Riskianalüüsi tulemustest teavitatakse teenuseosutaja töötajaid ning asjaomaseid teisi osapooli.</p> <p>Seletuskirjast väljavõte (lk 17):</p> <p><i>Lõikes 2 on sätestatud, et riskianalüüsi tulemustest teavitatakse teenuseosutaja töötajaid. See tagab, et kogu teenuse personal on teadlik tuvastatud riskidest ning vajalikest ohutusmeetmetest.</i></p>	<p>Selgitame. Määrus ei sätesta täpset riskianalüüsi koostamise korraldust, vaid jätab selle teenuseosutaja otsustada. Oluline on, et riskianalüüsi koostamisel oleks kaasatud teenuse sisulist poolt tundvad töötajad ning et kõik töötajad oleksid pärast selle valmimist tulemustest ja rakendatavatest meetmetest teavitatud.</p>

	<p>Meie küsimus ja ettepanek: Kas saame õigesti aru, et riskianalüüsi ei pea enam koostama teenust osutavad töötajad (nt asendushooldusteenusel konkreetse peremaja kasvatajad/perevanemad, lapsehoiuteenusel lapsehoidjad jne), vaid edaspidi koostab riskianalüüsi keegi asutuse töötajatest (nt juhataja) ning oluline on vaid tutvustada seda kõigile teenuseosutaja töötajatele ilma neid ennast protsessi kaasamata?</p> <p>Ettepanek on muuta määruse sõnastust nii, et säiliks nõue, et riskianalüüsi koostamise protsessi tuleb kaasata ka teenust osutavad töötajad.</p>	
4.11	<p>§ 10. Nõuded ööpäevaringse erihoidlusteenuse eraldusruumile <u>Seletuskirjast väljavõte (lk 21):</u> <i>“... lapse õigusi ja ohustada vaimset tervist, eriti juhul kui eraldumine kestab mitu tundi järjest. Samuti vastab 8 m² nõue eluruumidele kehtestatud nõuetega.”</i></p> <p>Meie küsimus/ettepanek: Kas siin on mõeldud ainult last või ka täiskasvanud inimest?</p>	<p>Arvestatud. § 10 reguleerib täiskasvanutele osutatava ööpäevaringse erihoidlusteenuse eraldusruumi nõudeid. Seletuskirjas oli ebatäpsus – sõna „lapse“ asemel peab olema „teenusesaaja“. Seletuskiri on vastavalt parandatud.</p>
4.12	<p>Eelnõu fail § 3 p3 <i>“Magamisruumid peavad võimaldama privaatsust ja turvalisust, välja arvatud varjupaigasteenuse korral.”</i></p> <p>Meie küsimus ja ettepanek: Lausest tuleb arusaam, et varjupaigasteenuse korral ei ole privaatsus ja turvalisus olulised. Ettepanek sõnastada p3, juhul kui varjupaigasteenust on lubatud keldrikorrusel osutada: Elutuba ja magamistuba ei tohi asuda keldrikorrusel, välja arvatud varjupaigasteenuse korral. Magamisruumid peavad võimaldama privaatsust ja turvalisust.</p>	<p>Arvestatud osaliselt. Elutuba ja magamistuba ei tohi asuda maa-alusel korrusel ka varjupaigasteenuse korral. Sätte sõnastust on muudetud, et oleks selgelt mõistetav — turvalisus peab olema tagatud kõigil juhtudel ning privaatsus võimaluste piires, arvestades varjupaigasteenuse eripära. Seletuskiri on vastavalt korrigeeritud.</p>
4.13	<p>§ 3 p8 <i>“Teenusesaajale peab olema tagatud võimalus lähedaste, tervishoiutöötaja või muu spetsialistiga</i></p>	<p>Arvestatud. § 3 lõige 8 on muudetud määruses lõige 7. Määrusest on varjupaigasteenuse erisus välja jäetud.</p>

	<p><i>suhelda ning läbida vajalikud terviseuuringud privaatseks. Nõuet ei kohaldata varjupaigategenusele.</i></p> <p>Meie küsimus ja ettepanek: Siit tekib küsimus, miks varjupaigategenuse kliendile ei ole spetsialistiga turvaline suhtlemine ja terviseuuringute privaatseks toimingud olulised.</p>	<p>Muudatuse eesmärk on tagada, et privaatsuse nõue kehtiks kõikidel juhtudel, sealhulgas varjupaigategenuse osutamisel, kui see on teenusesaaja vajadustest tulenevalt vajalik. Ka ajutise ja lühiajalise teenuse puhul võib tekkida olukordi, kus teenusesaajal on vaja suhelda näiteks sotsiaaltöötaja, tervishoiutöötaja või pereliikmega või saada meditsiinilist abi. Sellistel juhtudel tuleb tagada, et olemasolevates ruumides oleks võimalik tagada teenusesaajale privaatsus, vältides teiste teenusesaajate juuresolekut või pealtkuulamist võimalust. Selline lähenemine tagab teenusesaajate inimväärikuse ja konfidentsiaalsuse austamise kõikidel sotsiaalteenustel, sõltumata nende kestusest.</p>
4.14	<p>§ 5 p3 <i>“...kemikaalid hoitakse teenust saavatele isikutele kättesaamatus kohas.”</i></p> <p>Meie küsimus ja ettepanek: “...kemikaalid hoitakse teenuse saajatele kättesaamatus kohas.”</p>	<p>Arvestatud. Sätet on selguse huvides ja vastavalt ettepanekule korrigeeritud.</p>
4.15	<p>§ 9 p7 <i>“...Magamistoas peab olema vähemalt üks ligipääsetav seinakontakt...”</i></p> <p>Meie küsimus ja ettepanek: Seinakontakt peaks olema igal majutujal. Ettepanek sõnastuseks: “...Magamistoas peab olema vähemalt üks ligipääsetav seinakontakt majutuja kohta...”</p>	<p>Mittearvestatud. Sätte sõnastus annab minimaalse nõude, see ei välista lahendust, et igale majutujale tagatakse üks eraldi seinakontakt. Samas võib olla seinakontakte vähem ja majutujate elektri/valguse/mobiili laadimise vajadus magamistoas tagatakse mõnel muul viisil, näiteks kasutades harupesasid, kui see on ohutu.</p>
4.15	<p>§ 12 p1 <i>“Ruumide mõõtmed, sisustuse valik ja selle paigutus peab olema selline, et teenuseosutajale võimaldada vajadusel juurdepääs voodile mõlemalt poolt”</i></p> <p>Meie küsimus ja ettepanek: Sõna "vajadusel" on siinkohal üleliigne. Sama kehtib ka § 12 p2 kohta.</p>	<p>Mittearvestatud. Sõna “vajadusel” annab teenuseosutajale ja ka teenuse saajale mõistliku paindlikkuse võimaluse. Näiteks ratastel kergelt liigutatava öökapi või laua saab eemale nihutada, kui voodil on rattad ja see on kergelt vajadusel liigutatav, siis ei pea otseselt voodi olema kahest või enamast küljest kogu aeg juurdepääsetav. Samas praegune sätte sõnastus ei keela ruumilahendust, kus voodi on kogu aeg kas kahest, kolmest või isegi neljast küljest ligipääsetav.</p>

5.	SOS Lasteküla Eesti Ühing	
5.1	<p>Palume § 2 lg 2 täpsustada, mida on silmas peetud sõnastuse „kontrollitud õuekeskkond“ all. See on oluline, et teenuse osutajatel oleks selge ja ühene arusaam määrusega ette nähtud nõude sisust.</p>	<p>Arvestatud. Seletuskirjas on selguse huvides täpsustatud, mida mõeldakse “kontrollitud õuekeskkonna” all.</p>
5.2	<p>§ 3 lg 3 sätestab, et elutuba ja magamistuba ei tohi asuda keldrikorruksel. Arvestades, et asendushooldusteenust osutatakse järjest enam peredena omas kodus, mis võivad mh kuuluda ka perevanematele endile, siis oleme seisukohal, et võimalikke asendusperesid ei tohi välistada olukorras, kus perele kuuluvad eluruumid on ehitatud projekti kohaselt, väljastatud on vajalikud load, kuid nt elutuba või perevanemate magamistuba asub soklikorruksel. Palume Teil vajadusel eelnõud ja seletuskirja täiendada.</p>	<p>Selgitame. Elutuba ja magamistuba soklikorruksel on määruse kohaselt lubatud. Määruses ja seletuskirjas on keldrikorruksel selguse huvides muudetud “maa-aluseks korruseks” ja seletuskirja vastavalt täiendatud, et eristada maa-aluseid ja osaliselt maa-aluseid korruseid.</p>
5.3	<p>§ 4 lg 4 sätestab, et siseõhu temperatuuri tõusmisel üle 27 kraadi võetakse tarvitusele meetmed temperatuuri mõju vähendamiseks. SOS Lasteküla praktikas on peresid, kus lisaks asendushooldusteenusel olevatele lastele elavad peres ka bioloogilised lapsed. Määrus ei tohi tekitada antud olukorras ebavõrdset kohtlemist ühe ja sama perekodu erinevate laste vahel. Juhime tähelepanu ka asjaolule, et nimetatud säte ei tulene majandus- ja taristuministri määrusest "Eluruumidele esitatavad nõuded", mistõttu ei saa tavakodusid selle määruse kontekstis ka käsitleda. Mõistame, et see nõue võib olla vajalik teistes määruses sätestatud eluruumides, kuid palume määruses sõnastada selliselt, et nimetatud nõue ei kehtiks asendushooldusteenuse osutamisel. Kuumade ilmadega perioodil saab kõiki mõjusid vähendavaid meetmeid nagu ventilaatori kasutamine, jaheda joogi pakkumine vm, rakendada perekodudes ka ilma selleta, et see oleks määrusesse kirjutatud.</p>	<p>Mittearvestatud. Määrus lähtub põhiteenuse saajast ja tema heaolu tagamisest elukeskkonnas.</p>

5.4	<p>§ 6 lg 6 sätestab, et asendushooldusteenuse puhul võib ühes magamistoas elada kuni kaks last. § 6 lg 8 täiendab, et sama pere lapsi majutatakse koos kui see on kooskõlas laste huvide, vajaduste või soovidega. Kuidas tuleks aga käituda juhul, kui asendushooldusteenusele paigutatakse ühte perekodudesse nt kolmikud või rohkem ühe pere lapsi?</p>	<p>Arvestatud. § 6 lg 6 on lisatud täpsustus, et ühe pere lapsi võib magamistoas olla rohkem, kui põrandapinna nõue on täidetud. Arvestada tuleb ka § 6 lg 8 kohaselt laste huvide, vajaduste ja soovidega.</p>
5.5	<p>§ 8 sätestab riskianalüüsi koostamise vajaduse. Teeme ettepaneku riskianalüüsi koostamise vajadust määrusega mitte rakendada asendushooldusteenuse osutamisel. Seda põhjusel, et ka riigi tasandil on järjest enam laienemas perepõhine asendushooldus asutusepõhise asemel, mis tähendab, et asendushooldusteenusel olevad lapsed elavad tavakodudes. Tavakodude puhul me ei näe selliseid riskikohti, mis tingiks riskianalüüsi koostamise vajaduse ehk asendushooldusteenuse perekodusid ei tohiks jällegi eristada tavakodudest, kus riskianalüüsi koostamise nõuete ei ole. Juhime tähelepanu, et asendushooldusteenuse perekodud on vähese laste arvuga pered, mis ei ole võrreldavad kinniste lasteasutuste, hooldekodude vm spetsiifilisemat laadi asutustega. Perekodude puhul on kõikide turvalisuse ja ohutust puudutavate nõuete täitmine arusaadav nii nagu määruses ka kirjas ja mille täitmist peredelt tuleb eeldada, kuid riskianalüüsi koostamise vajadus antud juhul puudub. Seetõttu teeme ettepaneku antud erisus asendushooldusteenuse puhul määrusesse sisse kirjutada ja riskianalüüsi koostamise nõuet asendushooldusteenuse perekodudele mitte rakendada.</p>	<p>Arvestatud. § 8 lõike 1 kohane riskianalüüsi koostamise nõue ei kehti asendushooldusteenuse osutamisel pereskeskkonnas, kuna perepõhises teenuses elavad lapsed tavakodudes, kus riskid on piiratud, hallatavad ja ei võrdu asutuspõhiste teenuste riskidega. Samuti säilib teenuseosutaja kohustus tagada igal juhul laste turvalisus ja ohutus. Määruse sätet täiendatud ja vastavalt muudetud ka seletuskirja.</p>
5.6	<p>Palume täpsustada, kas uue määruse rakendamisel on asendushooldusteenust osutada soovivate perekodude puhul, mis kuuluvad perevanematele, vajalik</p>	<p>Selgitame. Asendushooldusteenuse perekodude puhul, mis kuuluvad perevanematele ja kus teenust osutatakse koduses keskkonnas, ei ole</p>

	teostada loa taotlemisel veeanalüüse või mitte?	veeanalüüside kohustuslikku teostamist sätestatud. Teenuse osutaja peab tagama vee ohutuse ja tervislikkuse tavapärase praktikaga.
6.	Eesti Puuetega Inimeste Koda	
6.1	<p>Toetame seni kehtinud teenuste tervisekaitsenõuete koondamist ühte määrusesse – see vähendab dubleerimist ja toob reeglid ühtsesse raamistikku. Tunnustame määruse sõnastust, mitmetes eelnõu punktides ja seletuskirjas on rõhutatud inimese väärikust, privaatsust ning enesemääramisõigust. Kuna määruse sõnastus on üsna paindlik ja üldsõnaline ja paljud põhimõtted on lahti kirjutatud seletuskirjas, kuidas elukeskkonda kujundada, siis on oluline, et seletuskiri jõuaks ka teenuseosutajate praktikasse. Teeme ettepaneku, et määruse põhjal valmiks ka lihtsasti loetav käsiraamat/juhend, mis toetaks teenuseosutajaid turvalise, inimkeskse, väärika keskkonna loomisel.</p>	<p>Arvestatud. Ettepanek on sisukas ja toetab määruse eesmärki tagada turvaline ning väärikas teenuskeskkond. Kõige viimasem versioon seletuskirjast on leitav Sotsiaalministeeriumi dokumendiregistrist: https://adr.rik.ee/som/. Samas arutame võimalust Sotsiaalministeeriumi haldusala asutuste veebilehtedel seletuskiri hõlpsamalt leitavaks teha.</p>
6.2	<p>Maa-ala nõue</p> <p>Eelnõu § 2 lõige 1 kohaselt on maa-ala kohustuslik nt kinnises lasteasutuses, üldhoolduses ning ööpäevaringsel erihooldusel vaid juhul, kui teenust osutatakse kohtumääruse alusel. Seletuskiri ise põhjendab maa-ala vajalikkust kontrollitud ja ligipääsetava õuekeskkonna tagamiseks ning psüühikahäirega inimeste heaolu toetamiseks. Jääb arusaamatuks, miks pole ööpäevaringsele teenusele kehtestatud maa-ala nõuet, kuivõrd inimesed veedavad teenustel suure osa oma ajast ning ka elust.</p> <p>§ 2 lõige 5, mis ütleb, et lõikes 1 nimetatata teenuste puhul, mis on majutusega, peab teenusesaajale olema teenuse ruumide läheduses tagatud ohutu ala värskes õhus viibimiseks, kus on istumiskohad ja võimalus tegevusteks vastavalt teenusesaajate vajadustele. Nõuet ei kohaldata varjupaigateenusele,</p>	<p>Mittearvestatud. Maa-ala nõuet ei ole kehtestatud kõikidele ööpäevaringsetele teenustele, sest neid teenuseid osutatakse väga erinevates tingimustes ning sihtrühmade vajadused on erinevad. Nõue on kehtestatud üksnes juhtudel, kui teenust osutatakse kohtumääruse alusel, kuna sellisel juhul on isikute liikumisvabadus piiratud ning kontrollitud ja turvalise välisruumi olemasolu on vältimatult vajalik. Muudel juhtudel, kus teenusesaajad saavad vabalt liikuda ja kasutada avalikku ruumi, ei ole maa-ala olemasolu kohustuslik, et vältida põhjendamatuid piiranguid teenuse korraldamisel (nt linnakeskkonnas tegutsevad väikemahulised peresarnased teenused). Selliste teenuste puhul on § 2 lõike 6 kohaselt oluline tagada, et teenuse ruumide läheduses oleks ohutu ja ligipääsetav ala värskes õhus viibimiseks, kus on istumiskohad ja võimalus tegevusteks vastavalt teenusesaajate vajadustele.</p>

	<p>EPIKoja hinnangul on kahe paragrahvi nõue liialt leebe ega taga inimesele hoolekandeesutuse alal turvalist ja sisukat vabas õhus viibimise võimalust.</p> <p>EPIKoja seisukoht: § 2 lg 1 p 5 sõnastada nii, et maa-ala nõue kehtiks lisaks kinnises lasteasutuses ja üldhoolduses kõigile ööpäevaringse erihoolduse osutamise juhtudele, mitte ainult kohtumääruse alusel osutatavale ööpäevaringsele erihooldusteenusele.</p>	<p>Selline lahendus võimaldab tagada turvalise ja sisuka vabas õhus viibimise võimaluse kõigile teenusesaajatele, säilitades samal ajal paindlikkuse teenuse korraldamisel ning arvestades teenuseosutajate tegevuskeskkonna eripära. Selguse huvides on seletuskirja täiendatud selgitustega, kuidas on vabas õhus viibimise tagamine praktikas võimalik korraldada.</p>
6.3	<p>Magamistubade täituvus – maksimaalselt 1–2 inimest kõigil majutusega teenustel</p> <p>Eelnõu § 9 lõike 2 kohaselt võib ööpäevaringsel erihooldusteenusel äärmusliku abi- ja toetusvajadusega isikuid ühes magamistoas elada erandjuhtudel kuni kolm. Kolme inimese majutamine ühte magamistuppa on lubatud ainult erandjuhtudel, näiteks mil teenusesaajad vajavad ulatuslikku ööpäevaringset järelevalvet või kõrvalabi, ei saa öisel ajal olla iseseisvalt või väiksemas ruumigrupis ning ei ohusta üksteise turvalisust ega heaolu.</p> <p>Eelnõu § 12 lõige 3, mis sätestab, et ööpäevaringsel üldhooldusteenusel olulise kõrvalabi vajaduse ja sügava liitpuudega teenusesaajate magamistuba võib olla maksimaalselt neljakohaline.</p> <p>EPIKoda on seisukohal, et määruse säte tuleb selgelt sõnastada, et kõigi teenuste puhul võib magamistoas elada kuni kaks teenust saavat inimest. Võrdse kohtlemise, inimväärikuse ja inimkeskse lähenemise seisukohalt on oluline, et haavatamas olukorras inimeste puhul arvestatakse sarnaselt teistega maksimaalselt kahe inimese ühes toas ööbimise põhimõtet. Kolmekohalised magamistoad ei paku ega taga inimkesksust, privaatsust ega tavapärast kodusarnast keskkonda. Liitpuudega (äärmusliku abi- ja</p>	<p>Osaliselt arvestatud. Ettepanek on sisukas ja toetab eesmärki tagada kõigile teenusel viibijatele inimväärne ja privaatsust võimaldav keskkond. Saame nõustuda, et 1–2-kohaliste magamistubade põhimõte on oluline tulevikusuund. Kavandame selle põhimõtte kajastamist 2026. aastal valmivas erihooldekandeteenuste strateegiadokumendis, mille kaudu seatakse edasised arengusuunad teenuste kvaliteedi ja elukeskkonna parandamiseks.</p> <p>Selle käigus viiakse läbi muudatuse mõjude analüüs, et selgitada välja nõude võimalik mõju teenuste hinnale, kättesaadavusele, investeeringuvajadusele ja sihtrühmadele. Analüüsi tulemuste ja täiendavate arutelude põhjal kujundatakse edasine tegevuskava.</p>

	<p>toetusvajadusega) inimestel on õigus viibida ja puhata rahulikus keskkonnas ja võimalikult privaatset, sõltumata piiratud võimalustest enese tahet väljendada. Nagu määruse seletuskiri ütleb, siis magamistuba on ruum, kus inimene puhkab ja taastub kõige intensiivsemalt. Seetõttu peab see võimaldama piisavat privaatsust ja omaette olemise võimalust. Privaatsus suurendab turvatunnet, toetab enesemääramisõigust ja tugevdab usaldust teenuseosutaja vastu. Suure abi- ja toetusvajadusega (liitpuudega) inimesed võivad vajada igaõiselt mitmeid kordi asendivahetust, harv ei ole katkendlik uni, unehäired, oma vajadustest väljuhäälselt/valjuheliliselt märku andmine, ka öised hügieeniprotseduurid, mis aga segavad teiste und ega taga rahulikku ja inimväärselt väljapuhkamist.</p> <p>EPIKoja seisukoht: Kuna teame, et teenuseosutajatel võib olla keeruline nõude täitmist lühiajalises perspektiivis tagada ning riigil ja kohalikel omavalitsustel kohtade küsimusega tegeleda, teeme ettepaneku, et teenuseosutajatele antakse kuni 7-aastane üleminekuaeg 1-2-kohaliste tubade nõude täitmiseks. Samuti palume sõnastada, et uute teenuskohtade loomisel arvestatakse 1-2-kohaliste magamistubadega määruse jõustumise hetkest.</p>	
6.4	<p>Päeva- ja nädalahoid</p> <p>Eelnõust: § 9 lõike 8 kohaselt: Päeva- ja nädalahoiuteenuse osutajal ei pea olema § 9 lõike 1 punktis 1 sätestatud nõuetele vastavat magamistuba, kui sama lõike punktis 2 nimetatud ruumis on ühe teenusesaaja kohta vähemalt 8 m² põrandapinda. Päeva- ja nädalahoiuteenuse osutajal ei pea olema magamistuba, kui elutoas või muus vaba aja veetmiseks ette nähtud ruumis on</p>	<p>Osaliselt arvestatud.</p> <p>Aitäh ettepaneku eest. Esitatud ettepanek on sisukas ja toetab eesmärgi tagada teenusel viibivatele isikutele sobivad puhke- ja magamistingimused. Määruses on lähtutud kuni 1.09.2025 kehtinud nõuetest. Täpsustatud sätte kohaselt (§ 9 lõige 8) ei ole päeva- ja nädalahoiuteenuse osutamisel lõike 1 punktis 1 sätestatud nõuetele vastava magamistoa olemasolu vajalik üksnes juhul, kui teenust osutatakse ilma</p>

ühe teenust saava isiku kohta vähemalt 8 ruutmeetrit põrandapinda. Nõude kehtestamisel on lähtutud sellest, et kogukonnas elamise teenuse ja ööpäevaringse erihoolde teenuse osutajal peab teenust saava isiku kasutada olema magamistuba, kus isiku kohta on vähemalt 6 ruutmeetrit magamistoa põrandapinda ja lisaks elutuba või muu ruum vaba aja veetmiseks arvestusega, et ühe teenust saava isiku kohta on ruumis vähemalt 2 ruutmeetrit põrandapinda. Päeva- ja nädalahoiuteenuse osutajatel ei ole sageli isikutele kasutada anda eraldi magamistube, kuid sel juhul peab teenuse osutamise ruum olema isiku kohta vähemalt 8 ruutmeetrit suur.

§ 9 lõige 9 kohaselt juhul, kui teenust saav isik vajab voodikohta, peab päeva- ja nädalahoiuteenuse osutaja tagama talle sobiva voodi ja tema soovi korral voodite eraldamiseks vaheseina, kardina, sirmi või muu ruumi liigendamist võimaldava vahendi kasutamise, ning ruum ja selle sisustus peavad vastama osaliselt samadele nõuetele, mis on kehtestatud magamistoale.

Kehtiv erihooldekandeteenuste tervisekaitsenõuete määrus sätestab erihooldekandeteenusel magamistoa nõude nii kogukonnas elamise kui ka ööpäevaringisel teenusel. Seega jääb arusaamatuks, miks eelnõu autorid võimaldavad päeva- ja nädalahoiuteenusel loobuda magamistoa nõudest olukorras, kus inimesed kasutavad ööbimisega teenust.

See, et teenuseosutaja on kohustatud teenuse pakkumisel lähtuma ainult samadest ruutmeetritest nagu tehakse seda ööpäevaringisel teenusel ei ole õigustuseks, et riivatakse inimese privaatsust ja inimväärikust. Sätte sellisel kujul sõnastamine annab teenuseosutajatele võimaluse teenusekasutajaid panna ööbima ühisesse ruumi olenemata inimeste arvust (eraldades inimeste

ööbimiseta. Kui teenusel viibitakse ööbimisega, tuleb tagada sobivad magamistingimused ja privaatsus. Nõustume, et päeva- ja nädalahoiuteenuse korral tuleb tagada vajaduspõhised võimalused puhkamiseks ja ööbimiseks, lähtudes teenuse iseloomust ja sihtrühma vajadustest. Samas peame oluliseks säilitada paindlikkus teenuse korraldamisel, et vältida ebaproportsionaalseid kulusid olukorras, kus kõik teenusel viibijad ei vaja ööbimisvõimalust.

Ettepaneku edasiseks käsitlemiseks kavandatakse teema analüüs ja arutelud erihooldekandeteenuste strateegiadokumendi koostamise käigus, et hinnata nõude võimalikku mõju teenuste hinnale, kättesaadavusele, investeeringuvajadusele ja sihtrühmadele ning teha seejärel otsus edasiste sammude kohta.

magamiskohti ainult sirmide või teisaldatavate vaheseinadega). Arvestades, et paljud päeva- ja nädalahoidu saavad inimesed ei saa verbaalselt ka oma soove ja vajadusi väljendada, on äärmiselt murettekitav ja põhjendamatu, et on jäetud teenuseosutajatele nii lai kaalutlusruum nõuete osas.

Teenusel viibib inimesi, kes veedavad valdava osa kuust teenuseosutaja juures, sh ööpäevaringselt. Ei ole mõeldav, et inimestele ei ole tagatud magamistuba, eraldi puhkamise ja olemise võimalust jms.

EPIKoda avaldas 10.12.2024 arvamust tervisekaitsenõuete määrusele

([Sotsiaalkaitseministri 21. detsembri 2015. a määruse nr 75](#)

[„Tervisekaitsenõuded](#)

[erihoolekandeteenustele ja](#)

[eraldusruumile“ muutmine – EIS](#)), kus

samale teemale tähelepanu juhtisime

(kahjuks pole eelnõu juurde lisatud

arvamusi, see on leitav: [Eesti Puuetega](#)

[Inimeste Koja arvamus](#)

[„Tervisekaitsenõuded](#)

[erihoolekandeteenustele ja](#)

[eraldusruumile“ eelnõule | Eesti](#)

[Puuetega Inimeste Koda](#)).

EPIKoja ettepanekuid arvesse ei

võetud. Peale eelnõu kooskõlastust

tegime tervisekaitsenõuete teemal

Sotsiaalministeeriumile ka 11.12.2024 e-

maili vahendusel pöördumise, mille

vastuse kohaselt oli

Sotsiaalministeerium sunnitud

leevenduse võrreldes ööpäevaringse

teenusega looma, et praegused

diferentseeritud hinnaga igapäevaelu

toetamise teenuse osutajad saaksid

jätkata päeva- ja nädalahoiuteenuse

osutajatena. Ministeeriumi hinnangul ei

ole pooltel tänastest teenuseosutajatest

võimalik kõigile teenuse saajatele eraldi

magamistuba tagada, kuna teenuse

osutamise hooned ei võimalda

magamistubasid luua. Magamistoa

nõude kehtestamine tähendab, et

paljud teenuseosutajad ei vastaks uuele päeva- ja nädalahoiuteenusele kehtestatud ruuminõuetele ja oleksid sunnitud teenuse osutamise lähiajal lõpetama, mis omakorda toonuks kaasa praegustele teenuse saajatele teenuse katkemise ja teenuse järjekorda sattumise. Sotsiaalkindlustusamet on andnud meile informatsiooni, et nende hinnangu kohaselt on umbes kuus asutust, kes ei kvalifitseeruks magamistoanõude kehtestamisel tervisekaitsenõuetele. **Puuetega inimeste konventsiooniga liitumisel on Eesti võtnud endale kohustuse, et kõik puudega inimesed on seaduse ees võrdsed ning neil on ilma mingi diskrimineerimiseta õigus seaduse võrdsele kaitsele ja võrdsetele hüvedele.**

EPIKoja seisukoht: Arvestades erihoolekande alarahastust, mõistame, et teenuseosutajatel võib olla keeruline nõude täitmist lühiajalises perspektiivis tagada, mistõttu teeme ettepaneku, et teenuseosutajatele antakse 5-aastane üleminekuaeg nõude, mille kohaselt tuleb päeva- ja nädalahoiuteenusel tagada magamistoad, täitmiseks. Samuti palume sõnastada, et uute teenuskohtade loomisel arvestatakse eraldi magamistoa nõudega sarnaselt ööpäevaringse teenusega määruse jõustumise hetkest.

Varasemalt oli erihoolekandeteenuste tervisekaitsenõuete määruuses toodud välja nõue, et kuni kümne elaniku kohta kogukonnas elamise teenusel või ööpäevaringse erihooldusteenusel, peab asutuses olema üks valamuga tualettruum ja duši või vanniga pesemisruum. Uues määruuses miinimumnõuet inimeste arvu osas pole. EPIKoja hinnangul võib see tingida olukorra, kus teenuseosutajad ei taga piisavalt tualett- ja pesemisruume elanike kohta ning seetõttu kannatab

	<p>hoolekandeesutuses teenusel olevate inimeste privaatsus ning õigeaegsed hügieenitoimingud.</p> <p>EPIKoja seisukoht: Ka uues määruses peavad olema sätestatud kõikide teenuste lõikes suhtarvud tualett- ja pesemisruumide tagamise kohta, et tagada teenusel olevate inimese privaatsus ning õigeaegsed hügieenitoimingud.</p>	<p>Arvestatud. Aitäh ettepaneku eest. Nõustume, et tualett- ja pesemisruumide piisav hulk on oluline teenusel viibijate privaatsuse, hügieeni ja väärika kohtlemise tagamiseks ning et selgete suhtarvuliste nõuete sätestamine aitab kaasa teenuste kvaliteedi ja kontrollitavuse paranemisele.</p> <p>Määruses on teenuse liikide kaupa täpsustatud miinimumnõuded tualett- ja pesemisruumide arvu kohta, lähtudes senisest praktikast ning teenuste iseloomust. Muudatus aitab tagada, et kõigil teenusel viibijatel oleks võimalik hügieenitoiminguid sooritada õigeaegselt ja privaatselt, säilitades samas proportsionaalsuse ning arvestades erinevate teenuseosutajate tegevuskeskkonda.</p>
6.5	<p>Paindlikkus ruumi pindala vähendamises</p> <p>Eelnõu kohaselt võib põhjendatud juhul teenusesaaja kohta arvestatav pindala olla nõutust kuni 10% väiksem, kui see on sobiv ning turvaline.</p> <p>Paindlikkus teenuse osutamisel on tervitatav, kuid vältima peab teenuse kvaliteedi langust, st peab olema väga põhjendatud pindala vähendamine. Ettepanek on, et teenuseosutajad dokumenteeriks riskianalüüsis mõju inimese privaatsusele, ohutusele ja ligipääsetavusele. 8 m² toa suuruse puhul on 10% ruumi suuruse vähenemine märgatav arvestades, et näiteks magamistoas on vajalik voodile tagada ligipääs mõlemalt poolt.</p> <p>EPIKoja seisukoht: ... Sätestada teenuseosutajatele kohustus dokumenteerida riskianalüüsis mõju</p>	<p>Mittearvestatud. Riskianalüüs on kohustuslik, kui teenuse saajad on lapsed. Sõltumata sellest on teenuseostuja kohustus veenduda, et 10% pindala vähendamine ei sea ohtu teenuse saaja tervist ja teenuse kvaliteet ei muutu.</p>

	inimese privaatsusele, ohutusele ja ligipääsetavusele.	
6.6	<p>Varjupaigateenus</p> <p>Juhime tähelepanu eelnõu § 3 lõikele 8, mis sätestab, et teenusesaajale peab olema tagatud võimalus lähedaste, tervishoiutöötaja või muu spetsialistiga suhelda ning läbida vajalikud terviseuuringud privaatselt. Nõuet ei kohaldata varjupaigateenusele. Ka varjupaigateenust kasutades võib inimesel olla vajalik äkiliselt arstiabi saamine ning on õigustatud, et talle oleks tagatud privaatsus, sh võib varjupaigateenusel oleval inimesel vaja suhelda sotsiaaltöötajaga vmt sotsiaalhoolekande spetsialistiga või pereliikmega.</p> <p>EPIKoja seisukoht: Sätestada määruses, et nõuet kohaldatakse ka varjupaigateenusel vajaduse korral.</p>	<p>Arvestatud. § 3 lõige 8 on muudetud määruses lõige 7. Määrusest on varjupaigateenuse erisus välja jäetud. Muudatuse eesmärk on tagada, et privaatsuse nõue kehtiks kõikidel juhtudel, sealhulgas varjupaigateenuse osutamisel, kui see on teenusesaaja vajadustest tulenevalt vajalik. Ka ajutise ja lühiajalise teenuse puhul võib tekkida olukordi, kus teenusesaajal on vaja suhelda näiteks sotsiaaltöötaja, tervishoiutöötaja või pereliikmega või saada meditsiinilist abi. Sellistel juhtudel tuleb tagada, et olemasolevates ruumides oleks võimalik tagada teenusesaajale privaatsus, vältides teiste teenusesaajate juuresolekut või pealtkuulamise võimalust. Selline lähenemine tagab teenusesaajate inimväärikuse ja konfidentsiaalsuse austamise kõikidel sotsiaalteenustel, sõltumata nende kestusest.</p>
6.7	<p>Riskianalüüs</p> <p>Eelnõu kohaselt on laste teenustel riskianalüüs kohustuslik iga 3 aasta järel või ulatusliku rekonstrueerimise korral. Palume sama põhimõtet rakendada ka täiskasvanute majutusega teenustele.</p> <p>EPIKoja seisukoht: Ka täiskasvanutele mõeldud majutusega teenuste puhul peab riskianalüüs iga 3 aasta järel või ulatusliku rekonstrueerimise korral kohustuslik olema.</p>	<p>Mittearvestatud. Ettepaneku arvestamine tooks kaasa täiendava halduskoormuse teenuseosutajatele ning ei oleks kooskõlas valitsuse suunistega vähendada ettevõtjate ja teenuseosutajate regulatiivset koormust. Täiskasvanutele osutatavate majutusega teenuste puhul on teenuseosutajatel võimalik riskianalüüsi teostada oma äranägemisel teenuse kvaliteedi ja ohutuse tagamiseks, lähtudes teenuse iseloomust ja sihtrühma vajadustest.</p>
6.8	<p>Määruse rakendamine</p> <p>§ 15. alusel määruse § 3 lõikes 2 sätestatud kohaldatakse hoolekandeasutustele, mis projekteeritakse pärast käesoleva määruse jõustumist.</p>	<p>Arvestatud. Täpsustasime sätet, et § 3 lg 2 kohaldatakse nende planeeringute puhul, mille ehitusloa taotlus esitatakse pärast määruse jõustumist.</p>

	<p>Sõna „projekteeritakse“ jätab vaidlusmomendi kas piirmoment on projekti algus, projekteerimislepingu sõlmimine, põhiprojekti valmimine või ehitusloa/-teatise taotluse esitamine? Selge piirimäära puudumisel on risk vaidlusteks (nt „projekt algas enne kuupäeva, seega uus nõue ei kehti“).</p> <p>Arvestades, et projekteerimise käigus on võimalik projekti muuta, teeme ettepaneku lugeda piiriks ehitusloa taotluse esitamist.</p> <p>EPIKoja seisukoht: Sätestada kohaldamisala kehtivuse algust hetkeni, mil pole esitatud ehitusloa taotlust.</p> <p>Kokkuvõtvalt toetame seni kehtinud teenuste tervisekaitsenõuete koondamist ühte määrusesse – see vähendab dubleerimist ja toob reeglid ühtsesse raamistikku. Tunnustame määruse sõnastust - mitmetes eelnõu punktides ja seletuskirjas on rõhutatud inimese väärikust, privaatsust ning enesemääramisõigust. Siiski ei pea me võimalikuks määrust välja toodud punktides kooskõlastada ega ka heaks kiita ning oleme seisukohal, et tehtud ettepanekud on vajalikud ning olulise tähtsusega, et tagada teenusel viibivate inimeste heaolu, privaatsus ja õigused ning sätete kooskõla ÜRO Puuetega inimeste õiguste konventsiooniga.</p>	
7.	SA Abja Haigla	
7.1	<p>Meie kogemuste põhjal tekitab küsimusi nõue, mille kohaselt võimaldatakse magamistoa ust privaatsuse eesmärgil eestpoolt lukustada. Kuidas käituda olukorras, kui toas elab rohkem kui üks klient ja ühele sobib tuba seestpoolt lukustada kuid teine seda ei soovi? Meeltesegaduses klient, kes on ukse lukustanud tekitab toanaabris (kui ta ennast hästi väljendada ei suuda) paanika olukorra.</p>	<p>Selgitame. Kui magamistoa on mitu inimest, siis peab olema võimalik seestpoolt ust avada kõigil magamistoa kasutajatel ilma võtmeta. Arvestada tuleb, et teenus peab olema turvaline ja ohutu kõigile teenusesaajatele.</p>
8.	Terviseamet	

8.1	<p>Määruse seletuskiri selgitab, et määruse eelnõu koostamisele on eemaldatud ajale jalgu jäänud nõuded nagu: hoone kasutusse võtmiseks pärast ehitamist, ümberehitamist ja renoveerimist peab olema Terviseameti kooskõlastus. Amet palub antud juhul selgitada, kas siin on silmas peetud, et antud objektide puhul ei ole ka kohalike omavalituste poolt edaspidi vajalik ehitus- ja kasutuslubade menetlemisse Terviseameti kaasamine kooskõlastava asutusena? Kui mitte, siis palume seletuskirja vajalikus osas täpsustada.</p>	<p>Selgitame. Terviseameti kooskõlastuse nõude eemaldamine määrusest ei tühistata kohalike omavalitsuste kohustust kaasata TA-d ehitus- ja kasutuslubade menetlemisse vastavalt ehitusseadustikule. Selguse mõttes seletuskirja täiendatud.</p>
8.2	<p>Kuna antud määrusega kehtestatakse ka hoone ja ruuminõuded, siis palub amet selguse huvides kaaluda määruse kehtestamise alusena lisaks rahvatervishoiu seaduse § 21 lõikele 3 ja sotsiaalhoolekande seaduse § 107 lõikele 3 ka ehitusseadustiku § 11 lõike 4 kohase viite lisamist.</p>	<p>Arvestatud. Kuna määrusega kehtestatakse selgelt ka hoone ja ruuminõudeid (nagu pindalad, keldrikorruse keeld jms), mis on ehituslikku laadi, on asjakohane lisada viide Ehitusseadustikule (EhS) määruse kehtestamise aluseks.</p>
8.3	<p>Määruse eelnõu § 1 punktis 6 on välja toodud määruse reguleerimis- ja kohaldamisala teenuse osutamisel erihoolekandeteenused, sealhulgas igapäevaelu toetamise teenus, töötamise toetamise teenus, kogukonnas elamise teenus, päeva- ja nädalahoiuteenus, ööpäevaringne erihooldusteenus. Juhime tähelepanu, et elukeskkonnasõuded igapäevaelu toetamise teenusele ning töötamise toetamise teenusele määruse eelnõus puuduvad. Samuti juhib amet tähelepanu, et siiani ei ole amet teostanud järelevalvet järelehooldusteenuse, eluruumi tagamise teenuse ega varjupaigateenuste nõuetele vastavuse üle. Seni on antud teenused olnud samuti reguleeritud sotsiaalhoolekande seaduse alusel, kuid rahvatervise seaduse alusel tervisekaitsenõuded nimetatud teenustele puudusid.</p>	<p>Osaliselt arvestatud, selgitame. Määruse § 1 lg 6 sõnastust on täpsustatud, et määrus kehtib üksnes selliste erihoolekandeteenuste puhul, kus teenust pakutakse teenuseosutaja pinnal. Määruse reguleerimisala tuleneb sotsiaalhoolekande seaduse (SHS) ja rahvatervise seaduse (RTHS) § 21 koosmõjust. Varjupaigateenusele on nõuded ja Terviseameti järelevalve kohustus kehtinud ka varasemalt määruse nr 58 "Täiskasvanute hoolekandetasutuse tervisekaitsenõuded" alusel. Eluruumi tagamise teenuse ja järelehooldusteenuse nõuded ja järelevalve kuuluvad küll Terviseameti pädevusse, kuid nende teenuste elukeskkonnasõuete kehtestamine on uus kohustus, mis tuleneb eelviidatud seadustest ja laieneb seega Terviseameti järelevalve ulatusse.</p>

8.4	Määruse eelnõu § 2 lg 1 p 2 on „hoiuteenus“ kokku kirjutatud, samas määruse eelnõu § 1 p 3 ja sotsiaalhoolekande teenuse § 45 ¹ räägib suure hooldus- ja abivajadusega lapse hoiu teenusest lahku kirjutatuna.	Arvestatud. Sõltuvalt kontekstist kirjutati määruses sõnad kokku või lahku. Määruse tekst on keeleteoimetatud.
8.5	Määruse eelnõu § 2 lg 2 kohaselt on maa-ala teenuseosutaja valduses olev kinnistu või selle osa, kus ta saab tagada teenusesaajatele turvalise ja kontrollitud õuekeskkonna. Amet teeb ettepaneku kaaluda „ta saab tagada“ asemel kasutada sõna „tagatakse“.	Arvestatud. Määruse säte vastavalt ettepanekule korrigeeritud.
8.6	Määruse eelnõu § 2 lg 3 puudutavalt märgib amet, et on arusaadav, et maa-ala valgustatus on üks ohutuse parameetreid, kuid selguse huvides teeb amet ettepaneku kaaluda antud nõude kehtima jätmist määruse regulatsioonis ning muuta seletuskirjas sätestatud kohustuse sõnastust vastavas osas.	Arvestatud. Sisuliselt on maa-ala valgustus oluline ohutusnõue, mis peab olema tagatud teenuse osutamise kohas. Selguse ja juriidilise jõu huvides taastatakse see säte määruse teksti (§ 3 lõige 4), et tagada sätte kohaldamine ja kontrollitavus, mitte pelgalt soovitus seletuskirjas.
8.7	Määruse eelnõu § 2 lg 1 p 5 osas palume seletuskirjas täpsustada, et maa-ala nõuet ei ole ööpäevaringse erihoooldusteenuse puhul, kui seda on selliselt silmas peetud, et antud nõue kehtib üksnes juhul, kui ööpäevaringset erihoooldusteenust osutatakse kohtumääruse alusel.	Selgitame. Määrus kehtestab maa-ala (st kontrollitud õuekeskkonna) nõude just neile teenustele, kus teenuse eripära tõttu on vajalik rangem kontroll ja turvalisus, või kus teenuse osutamine eeldab iseseisvat õueala. Maa-ala nõue kehtib ööpäevaringse erihoooldusteenuse puhul ainult siis, kui teenust osutatakse kohtumääruse alusel. Maa-ala nõue ei laiene neile ööpäevaringse erihoooldusteenuse osutajatele, kelle teenuse osutamise aluseks ei ole kohtumäärus. Seega on maa-ala nõue seotud just vabadust piirava iseloomuga teenuse osutamisega, mis eeldab eraldi ala põgenemis- ja soovimatute kontaktide vältimiseks. Selguse huvides täiendasime seletuskirja vastavalt.
8.8	Määruse eelnõu § 3 lg 1 on toodud, et teenuse osutamiseks kasutatavad hooned ja ruumid peavad vastama ehitusseadustiku §-s 11 ja selle alusel kehtestatud ehitisele esitatavatele nõuetele ning käesoleva määrusega kehtestatud nõuetele. Määruse	Arvestatud. Määruse eelnõus on teenuse liikide kaupa täpsustatud miinimumnõuded tualett- ja pesemisruumide arvu kohta, lähtudes senisest praktikast ja teenuste iseloomust. Näiteks on §-des 9 ja 12 sätestatud vastavad suhtarvud, mille

<p>seletuskirjas on lisaks nt tuleohutusnõuetele, mis kehtivad ehitistele üldiselt, viidatud ka eluruumile esitatavatele nõuetele. Amet juhib tähelepanu, et majandus- ja taristuministri määrus nr 85 „Eluruumile esitatavad nõuded“ (edaspidi määrus nr 85) kohalduvad ühe korteriga elamus, kahe või mitme korteriga elamu nagu paarismaja, ridaelamu, korterelamu korterile ega kehti nt ühiselamutele või majutushoonetele. Sellega seoses jääb selgusetuks, milline on nt sobiv arv tualettruume, valamuid, pesemiskohti vms. sotsiaalteenuse osutamisel arvestades, et teenuse saajaid on reeglina tunduvalt rohkem, kui tavapäraselt korteris elavaid inimesi. Tualettruume on mainitud määruse eelnõu üldnõuete all § 5 lg 4, mille kohaselt teenusesaajale peab olema tagatud ligipääs hügieenilisele ja ohutule tualeti kasutamisele ning võimalus privaatseteks hügieenitoiminguteks sooja vee ja sobivate pesemisvahenditega. Tualettruumides või nende lähedal peab olema käte pesemise ja kuivatamise võimalus. Määruse erinõuete all § 9 lg 1 punktis 4 on toodud, et nõue, et teenusesaajate kasutada peab olema pesemis- ja tualettruum, mis võivad olla ühendatud ja § 14 lg 1 punktis 3 on samuti toodud sarnane nõue, et teenuse saaja kasutada peab olema tualettruum ja pesemisruum, mis võivad olla ühendatud. Ka seletuskirjas täpsem seletus puudub. Ameti ettepanek on vähemalt määruse eelnõu selgituskirja lisada täpsustus, mida peaks sealhulgas teenuse pakkuja silmas pidama, et nõuet saaks täidetuks pidada ning kõigile teenuse saajatele oleks ka reaalselt tagatud piisav ligipääs hügieenilisele ja ohutule tualeti kasutamisele ning võimalus privaatseteks hügieenitoiminguteks sooja vee ja sobivate pesemisvahenditega.</p>	<p>alusel peab teenuseosutaja tagama teenusesaajatele piisavad võimalused hügieenitoimingute sooritamiseks.</p>
--	---

8.9	<p>Ameti ettepanek on määruse eelnõu § 3 lg 3 toodud keldrikorruse asemel kasutada ehitusseadustiku alusel kehtestatud majandus- ja taristuministri 05.06.2015 määruses nr 57 Ehitise tehniliste andmete loetelu ja arvestamise alused § 18 lg 6 kasutavatega. Eelviidatud lõike 6 kohaselt liigitatakse korrused maapealseteks ja maa-alusteks korrusteks ning lõike 7 järgi on maa-aluseks korruseks korrus, mille põrand on maapinnast madalamal rohkem kui pool ruumi kõrgust ja selle kohal korruse põrand ei ole kõrgemal kui 2,5 meetrit hoonet ümbritsevast keskmisest maapinnast või katendist). Ka keldrikorruksel on vahel aknad, mis võib tekitada asjatuid vaidlusi põhjusel, et EHR-s pole märgitud keldrikorruseid vaid „maa-alused korrused“.</p>	<p>Arvestatud. Määruses ja seletuskirjas on läbivalt muudetud “keldrikorruks” ümber “maa-aluseks korruseks”.</p>
8.10	<p>Ameti hinnangul on määruse eelnõu § 3 lg 5, mille kohaselt <i>teenusesaaja kasutuses olevates ruumides peab olema piisavalt liikumisruumi ning sisustus peab vastama teenusesaaja vajadustele</i>, sisuliselt dubleeriv § 3 lg 2 esimese lausega, mis sätestab, et <i>ruumid ja nende sisustus peavad olema ligipääsetavad ja ohutud ning vastama nii ruumide funktsioonile kui ka teenusesaajate vajadustele, huvidele ja eelistustele</i>.</p>	<p>Arvestatud. Määruse tekstist eemaldati § 3 lõige 5 (piisav liikumisruum ja sisustuse vastavus vajadustele), kuna selle sisuline tähendus dubleeris § 3 lõike 2 nõudeid. § 3 lõikes 2 nimetatud ligipääsetavuse ja funktsioonile vastavuse nõue hõlmab automaatselt piisava liikumisruumi olemasolu ning sisustuse vastavust teenusesaajate vajadustele.</p>
8.11	<p>Määruse eelnõu § 4 lg 1 kohaselt <i>teenuse osutamise ruumides tagatakse küllaldane loomulik ja asjakohaste valgustuse standardite nõuetele vastav valgustus, arvestades ruumi kasutusotstarvet</i>. Seletuskirja kohaselt <i>klaasitud pinna ja põranda suhe peab tagama küllaldase loomuliku valgustuse</i>. Juhime tähelepanu, et standardis EVS-EN 17037:2019 "Päevavalgus hoonetes" ei ole kasutatud väljendust klaasitud pinna ja põranda suhe. Seega jääb selgusetuks, kui suur see klaasitud pinna ja põranda suhe peab olema, et oleks küllaldane loomulik valgustus. Sellisel</p>	<p>Arvestatud. Seletuskirja täiendati: Ebatäpne "klaasitud pinna/põranda suhe" eemaldati. Selgitus asendati standarditel EVS-EN 17037:2019 ja EVS-EN 12464-1 (tehisvalgustus) põhineva päevavalgusteguri (DF) ning värviesitusindeksi põhimõttega, et tagada valgustuse vastavus ruumi kasutusotstarbele.</p>

	kujul nõude kehtimisel oleks ameti hinnangul vajalik seletuskirja täpsustamine.	
8.12	Määruse § 4 lg 1 kohta on seletuskirjas selgitatud, et <i>kui kunstliku valgustuse ehk tehisvalgustuse valgusallika paigaldamisel on juhitud standardi EVS-EN 12464-1 „Valgus ja valgustus. Töökohavalgustus. Osa 1: Sisetöökohad“ nõuetest, siis eeldatakse, et valgustatus, sealhulgas psühholoogiline rägustegur ja värviesitusomadused vastavad nõuetele</i> . Juhime tähelepanu, et selles standardis pole magamisruume või eluruumide/elutuba, kuid tavaliselt on selle valdkonna teenuse saajatel ruumide koosseisus just need ruumid. Ameti ettepanek on täpsustada, milline on siis nõuetele vastav magamisruumi või elutoa tehisvalgustuse tugevus, millele tugineda.	Arvestatud. Seletuskirja on täiendatud selgitusega, et standard EVS-EN 12464-1 reguleerib tööruumide valgustust, kuid magamis- ja eluruumide puhul ei ole määruuses seatud konkreetset valgustuse tugevuse piirnormi. Seletuskirjas on täpsustatud, et teenuseosutaja peab tagama magamis- ja eluruumides piisava üld- ja kohaliku valgustuse, vältima psühholoogilist rägust ning tagama valguse kvaliteedi, mis toetab teenusesaajate heaolu ja visuaalset mugavust.
8.13	Määruse eelnõu § 4 lg 4 temperatuuri miinimumnõue puudub, kuid siseõhu temperatuuri osas on sätestatud, et <i>tõusmisel üle 27 kraadi võetakse tarvitusele meetmed temperatuuri mõju vähendamiseks</i> . Amet juhib tähelepanu, et juhul, kui kohaldamisele kuulub määruuses 85 toodu, siis antud määruse § 4 lg 4 kohaselt ei tohi kaugküttevõrgust või hoone katlamajast köetavas eluruumis siseõhu temperatuur inimese pikemaajalisel ruumis viibimisel olla madalam kui 18°C, mis ameti hinnangul ei ole pikemaajaliseks mugavaks olemiseks piisav sotsiaalteenuste elukeskkonnatõudena sotsiaalteenuste saajate jaoks. Amet soovib kaaluda teenuse saajate huvides minimaalse kõrgema temperatuuri kehtestamise vajadust. Kuna määruse eelnõus on temperatuurile ainult ülemine piir, kuid miinimumi määratletud ei ole, samas eraldusruumi § 7 lg 1 on toodud, et <i>kinnise lasteasutuse teenuse eraldusruum peab tagama privaatsuse</i>	Osaliselt arvestatud. Miinimumtemperatuuri nõue on kehtestatud majandus- ja taristuministri 02.07.2015. a määruuses nr 85 „Eluruumile esitatavad nõuded“, millele käesolev määrus viitab ja mille alusel tuleb tagada eluruumides vähemalt 18 °C temperatuur. Määruse sätet ja seletuskirja on selguse huvides täiendatud ja teenuseosutaja kohustus on tagada ruumide temperatuuri vastavus teenusesaajate vanusest ja tervislikust seisundist tulenevatele vajadustele. Vajadusel võib see tähendada kõrgemat temperatuuri, kuid konkreetse numbri kehtestamine ei ole otstarbekas, sest teenuste sihtrühmad ja ruumide kasutuse iseloom erinevad.

	<p><i>ning olema turvaline, ohutu, valgustatud, nõuetekohase temperatuuri ja lapse eale vastava sisustusega. Selgusetuks jääb, mis on antud nõuetekohane temperatuur või tuleb siin samuti silmas pidada määruses nr 85 toodud minimaalset temperatuuri 18°C?</i></p>	
8.14	<p>Seoses määruse eelnõus sätestatud ruumi ja sisustuse erinõuetega sotsiaalteenuste osutamisel lastele märgib amet järgmist. Eelnõu § 6 lg 1 sätestab, et <i>magamis- ja vaba aja veetmise ruumis viibijale peab olema vähemalt 4 m² põrandapinda. Kui magamis- ja vaba aja veetmise ruumid on eraldi, peab kummaski ruumis olema igale viibijale vähemalt 2 m² põrandapinda. Amet palub kaaluda täpsustamist, et minimaalne ruumi suurus tuleneb määrusest nr 85 ning elu- ja magamistoa pind peab ka eeltoodud juhul olema vähemalt 8 m² ning erisusena võib kasutada põhjendatud juhul määruse eelnõu § 3 lg 6 sätestatud võimalust kuni 10% ruumi pindala vähendamiseks.</i></p>	<p>Arvestatud. Määruse § 6 lõike 1 sõnastust on täpsustatud. Eluruumide nõue, mille kohaselt elu- ja magamistuba peavad olema vähemalt 8 m² suurused, kehtib ka laste sotsiaalteenuste puhul. Kui magamis- ja vaba aja veetmise ruumid on eraldi, peab kummaski ruumis olema igale viibijale vähemalt 2 m² põrandapinda, kuid ruumi üldpindala ei tohi olla alla 8 m². Erandina võib § 3 lõike 6 alusel ruumi pindala vähendada kuni 10%, kui see on põhjendatud ja ei mõjuta teenuse ohutust ega kvaliteeti. Seletuskirja on vastavalt täiendatud.</p>
8.15	<p>Määruse eelnõu § 6 lg 2 osas palub amet kaaluda sõnastuse täiendamist voodi osas lisades praegusele kohustusele, et <i>majutusega teenusel peab igale lapsele olema tagatud omaette voodi või voodikoht naril</i> täiend, et igale lapsele olema tagatud tema eale ja kasvule vastav voodi või voodikoht naril.</p>	<p>Arvestatud. Määruse § 6 lõike 2 säte on täiendatud nii, et majutusega teenusel peab igale lapsele olema tagatud tema eale ja kasvule vastav voodi või voodikoht naril, laud, tool ja võimalus isiklike riide ja esemete paigutamiseks viisil, mis tagab lapsele nende esemete hoidmise privaatsuse. Seletuskiri on vastavalt korrigeeritud.</p>
8.16	<p>Määruse eelnõu § 6 lg 5 sätestab, et <i>tualettruum ja selle sisustus peavad vastama laste vanusele ja (eri)vajadustele. Seletuskirjas on viidatud, et eelkooliealised lapsed (vanuses 0–7 aastat) vajavad oma kehamõõtmetele vastavaid, kasutajasõbralikke tualettruume. Tavapärase täiskasvanute kõrgusega tualettipotid ja valamud ei võimalda väikestel lastel iseseisvalt</i></p>	<p>Selgitame. Määruse § 6 lg 5 säte rõhutab, et tualettruum ja selle sisustus peavad vastama laste vanusele ja vajadustele, sh kasutajasõbralikkusele ning ohutusele. Teenuseosutaja võib tagada nõuete täitmise ka paindlike lahendustega, näiteks kasutades kohandatud täiskasvanute wc-potti või valamuid koos astmelaua ja muude abivahenditega, et võimaldada väikestel lastel iseseisvalt hügieenitoiminguid.</p>

	<p><i>hügieenitoiminguid teha ning suurendavad kukkumise ja vigastuste riski. Madalama kõrgusega lastesõbralikud potid ja valamud toetavad lapse autonoomiat ja enesehooldusoskuste kujunemist (sh iseseisev tualetikülastus, kätepesu), aitavad kujundada tervislikke harjumusi varajases eas ja vähendavad personali otsese sekkumise vajadust. Amet märgib, et haridusasutuste hügieeniruumides on nõue leebemalt, et võib olla ka täiskasvanute wc-pott, mis on kohandatud lastele sobivaks nt astmelaua ja prill-lauaga (vt Vabariigi Valitsuse määrus nr 47 „Lastehoiu ja lasteaia õpi- ja kasvukeskkonna nõuded“ § 9 lg 2 p 1 ja 4). Amet palub kaaluda ka sotsiaalteenuste osutamisel sätestada sarnane paindlik võimalus, et võib kasutada ka sobivaks kohandatud täiskasvanute wc-potti ja kätepesuvalamut.</i></p>	<p>Selline lahendus toetab lapse autonoomiat ja turvalisust ning tagab nõuete praktilise rakendamise eri vanuse- ja vajadusrühmade puhul. Seletuskirja täiendatud ka paindlike lahendustega.</p>
8.17	<p>Määruse eelnõu § 7 lg 4 sätestab kinnise lasteasutuse eraldusruumi nõudena, et tagatud peab olema privaatne tualeti kasutamise võimalus. Amet palub täpsustada, kas tagatud peaks olema ka hügieeniline tualeti kasutamise võimalus ehk peaks olema võimalus ka käte pesuks.</p>	<p>Arvestatud. Eraldusruumis peab olema tagatud elementaarne hügieen. Käte pesemise võimalus pärast tualeti kasutamist on vältimatu tervisekaitse meede ja lapse väärikalt kohtlemise tingimus. Määruse § 7 lõiget 4 täiendatakse sõnaga „hügieeniline“. Seletuskirjas täpsustakse, et hügieeniline tualeti kasutamise võimalus hõlmab ka käte pesemise võimalust.</p>
8.18	<p>Määruse eelnõu § 9 lg 1 punkti 1 kohaselt <i>teenusesaajate kasutada peavad olema ruumid järgmiselt: magamistuba, arvestusega, et ühe teenusesaaja kohta on ruumis vähemalt 6 m² põrandapindala</i> ja määruse eelnõu § 14 lg 1 punkti 1 kohaselt <i>teenusesaaja kasutada peavad olema vähemalt järgmised ruumid: tuba, mille põrandapindala ühe teenusesaaja kohta on vähemalt 6 m².</i> Ameti ettepanek on asendada mõlema teenuse korral 6m² asemel siiski 8 m² või et minimaalne ruumi suurus on vähemalt 8 m²</p>	<p>Mittearvestatud. Määruse nõue 6 m² ühe teenusesaaja kohta viitab magamiskoha põrandapindalale mitmekohalises ruumis (nt 2- või 3-kohalises toas) ning on kehtestatud selle teenuse eripära arvestades. 8 m² nõue tuleneb eluruumile kehtivatest üldistest nõuetest, kuid ei ole kohustuslik mitmekohalise magamiskoha arvestuslikuks pindalaks. Olemasolev nõue tagab piisava ruumi teenuse osutamise otstarbekuse ja kuluefektiivsuse tagamiseks. Seletuskirja täpsustus sisse viidud.</p>

	<p>ühekohalise majutuse puhul. Seletuskirja erinevates lõikudes nt § 12 lg 4 osas või § 7 lg 2 juures on märgitud, miks peaks minimaalne ruumi pindala olema vähemalt 8 m² ja on toodud, et <i>alla 8 m² ruum ei võimalda täisväärtuslikku isiklikku elu- ja magamiskohta, kui seal peab lisaks voodile paiknema ka muu elementaarne sisustus (nt kapp, tool, laud). Liigne ruumikitsikus põhjustab stressi, konflikte, vähendab motivatsiooni ja halvendab vaimset ning füüsilist heaolu ja 8m² eluruumi põrandapindala on nõutud eluruumile kehtestatavate nõuetega.</i></p>	
8.19	<p>Määruse eelnõu § 9 lg 7 osas palub amet kaaluda ligipääsetava seinakontakti osas täpsustust, et magamistoas peab olema vähemalt üks ligipääsetav seinakontakt ühe magamistoas elava teenuse saaja kohta. Üldhooldusteenuse osas vastav regulatsioon üldse puudub, samas ameti hinnangul oleks see vajalik sarnaselt nagu ka § 9 lg 7 toodud kohtvalgustuse kohta sätestatu.</p>	<p>Arvestatud. Individuaalne ligipääs elektrile (nt laadimine, õppevahendid) on vältimatu teenusesaaja iseseisvuse, privaatsuse ja hariduse omandamise toetamiseks. § 9 lg 7 sisaldab juba sarnast individuaalset nõuet kohtvalgustuse osas, mistõttu on loogiline seda laiendada ka elektrivõimalustele. Määruse § 9 lg 7 ning §14 lg 2 sõnastused vastavalt ettepanekule täiendatud.</p>
8.20	<p>Määruse § 9 lg 8 ja 9 osas, mis puudutab päeva- ja nädalahoiuteenuse saaja voodikoha regulatsiooni palub amet kaaluda seletuskirja täiendamist, et oleks üheselt arusaadav, et antud magamistoa leevendusnõue ei saa puudutada isikuid, kes viibivad antud teenusel pikemaajaliselt, kuna antud teenuse osutamise aeg võib ühes kuus ulatuda kuni 23 ööpäevani.</p>	<p>Arvestatud. § 9 lg 8 osas on täpsustatud määruse sõnastust ja seletuskirja. Juhul, kui teenuse saaja jääb teenusele ööseks, siis on vajalik magamistoa tagamine.</p>
8.21	<p>Määruse eelnõu § 12 ja § 13 osas on ameti ettepanek sätestada antud teenuse puhul nõuded sarnaselt ülejäänud määruse ülesehitusega ning liita § 12 ja 13 ning kehtestada ühe paragrahvina pealkirjaga „Ruumid ja sisustus“.</p>	<p>Arvestatud. Liitsime § 12 ja § 13 vastavalt ettepanekule.</p>
8.22	<p>Määruse eelnõu § 12 lg 2 kohaselt võimaldatakse <i>magamistoa</i> <i>ust seestpoolt</i> <i>lukustada,</i> <i>kuid</i></p>	<p>Mittearvestatud. Määruse aluseks oleva RTHSi § 21 kohaselt peab elukeskkond olema sotsiaalteenuste saajale ohutu ja</p>

	<p><i>teenuseosutajale peab olema vajadusel võimaldatud tuppa juurdepääs. Ameti ettepanek on leevendada antud nõuet dementsete eakate puhul, nt kui ongi planeeritud üldhooldusteenus dementsetele või kui on dementsete osakonnad. Nad lihtsalt lukustavad end ruumi ja ei oska seda avada, teenuse osutaja saab küll ukse lahti, aga teinekord võib juba tekkida psühholoogiline kahju dementsele. Kahjuks on päriselt nii olnud paari objekti puhul, mistõttu pole konkreetselt selliste osakondade puhul amet seni nõudnud ukseelukustamise võimalust (isegi libliklukuga, kus teenuseosutaja pääseb lihtsasti ligi universaalvõtmega).</i></p>	<p>tervist toetav. Määruse § 12 lg 2 rakendamisel tuleb arvestada, et kõikide magamistuba kasutavate inimeste puhul on tagatud nende ohutus ja turvatunne, oluline on seega arvesse võtta teenusesaajate tervise seisundit ja riske.</p>
8.23	<p>Määruse eelnõu § 12 lg 5 kohaselt <i>hoolekandenasutuses peab olema aja veetmise ruum</i>. Ameti ettepanek on seletuskirjas välja tuua, et antud vaba aja veetmise ruum ei ole privaatsete kohtumiste ruum vastavalt määruse eelnõu § 3 lg 8 sätestatule. Täiendavalt võiks siiski olla sätestatud ka minimaalne hinnanguline number, mitu ruutmeetrit üheteenuse saaja kohta on soovitatav vaba aja veetmise ruumiks arvestada, et ei tekiks olukorda, kus nt 3-korruselise hoone ja 200 teenuse saajaga asutuse puhul on üks 25 m² aja veetmise ruum arvestades, et määruse nr 85 kohaselt on üldjuhul elutoa pind vähemalt 8m², mida tuleks siis antud juhul samastada käesolevas määruses toodud vaba aja ruumiga?</p>	<p>Mittearvestatud. Ühisruumi puhul on ennekõike oluline, et arvestatakse teenusesaajate vajadustega ja vastavalt vajadustele pakutakse mitmekesiseid võimalusi ühisteks tegevusteks ja suhtluseks. Ruume võib ka mitu olla.</p>
8.24	<p>Määruse eelnõu § 13 lg 1 kohaselt peab <i>magamis- ja elutubade mööbel olema kergesti puhastatav ning sobima elanike huvide ja eelistustega</i>. Samas on seletuskirjas kirjutatud, et klient võib ka oma mööbli kodust kaasa võtta, mis on ameti hinnangul väga tervitatav. Kuid siin tekib vastuolu, kas siis klient võib kaasa võtta ainult sellise tugitooli, mis on kergesti puhastatav ning ei tohi nt</p>	<p>Selgitame. § 5 lg 1 alusel on võimalik kodust kaasa võtta ka riidega kaetud mööblit, kui see on kergesti puhastatav ja heas korras.</p>

	tekstiiliga tugitooli kaasa võtta? Ettepanek on teha leevendus kliendi oma mööblile, et see võiks olla (kuid ei pea olema) lihtsasti puhastatav. Antud sätet võiks ameti hinnangul määrukses täpsustada või seletuskirjas rohkem lahti kirjutada, et kaasavõetav mööbel peab olema visuaalselt puhas ja putukateta.	
	Täiendavalt teeb amet järgmised ettepanekud:	
8.25	täiendada määrust selliselt, et oleks nõue ka viimistluses ja põrandakatteks kasutatud materjalide puhastamise ja ohutuse kohta sarnaselt Vabariigi Valitsuse määruse nr 47 § 8 lg 3 sätestatule, mille kohaselt <i>ruumide seinte ja põrandatel kasutatud viimistlusmaterjalid peavad olema kergesti hooldatavad ja desinfitseeritavad. Siseviimistluseks kasutatud materjalid peavad olema tervisele ohutud ja vastama tootja poolt ettenähtud kasutusotstarbele.</i>	Mittearvestatud. § 5 lõiked 1-3 sõnastused tagavad sama eesmärgi.
8.26	Kunstliku valgustuse nõuded eelnõus puuduvad. Seletuskirja kaudu on viidatud standardile. Antud standardis puuduvad nõuded hoolekandetasutuste mõistes ruumidele, nagu näiteks magamistuba, elutuba ja eraldusruum jms. Ameti hinnangul vajaks seletuskirjas täpsustust, kuidas sellisel juhul võtta aluseks standardi nõuded.	Mittearvestatud. Määruse aluseks oleva RTHSi § 21 kohaselt peab olema sotsiaalteenuse saajate elukeskkond tervist toetav ja ohutu. Määruse rakendamisel tuleb lähtuda lisaks § 3 lg 1, mille kohaselt rakendub hoonele ehitusseadustik, ja § 4 lg 1 kohaselt tagatakse muu hulgas valgustus arvestades ruumi kasutusotstarvet.
8.27	Varasemas määrukses oli kirjeldatud potitoolide ja siibrite pesemise kord, kuid uues eelnõus ja seletuskirjas vastav punkt puudub. Kui kasutatakse potitooli võib antud olukord tekitada asjatuid vaidlusi järelevalvet tehes.	Mittearvestatud. § 5 lg 4 on sätestatud, et teenusesaajale peab olema tagatud ligipääs hügieenilisele ja ohutule tualeti kasutamisele. Kuidas seda teenusepakkuja praktiliselt korraldab sõltub teenusel olijate vajadustest.
8.28	Määruse eelnõu 3. jaos, mis puudutab väljaspool kodu osutatavat üldhooldusteenuse osas töökorras häirenupu nõue, mis peaks olema igal kliendil voodist ligipääsetav ja kasutatav.	Mittearvestatud. Vastavalt RTHSi § 21 peab sotsiaalteenuse osutamisel olema elukeskkond ohutu ja tervist toetav. Teenuseosutaja peab siin arvestama teenusel olijate vajadustega, mis võivad

	Ameti hinnangul võiks antud nõude kehtestamine olla vajalik.	olla erinevad. Seega ei ole mõistlik üldnõudena kehtestada.
8.29	Täiendavalt palub amet kaaluda võimalust sätestada sotsiaalteenuste osutamiseks kasutatavate ehitiste puhul hooldusjuhendi olemasolu vajalikkust vastavalt ehitusseadustiku § 16 lg 4 arvestades, et hooldusjuhendis sisalduvad nii ehitisse paigaldatud materjali, seadme või toote tootja poolt ettenähtud kasutamise- ja korrashoiunõuded ning võib sisaldada ka ehitise korrashoiuks vajalikku muud teavet (ehitusseadustiku § 17 lg 1), mis suurendaks nii ehitise omaniku teadlikkust, kui lihtsustaks oluliselt ka järelevalve teostamist.	Mittearvestatud. Antud nõue tooks täiendava halduskoormuse teenuseosutajatele. Selle uue nõude sissetoomine vajaks eelnevalt täiendavaid arutelusid teenuseosutajatega.
8.30	Arvestades, et paljud üldhooldusteenuse kliendid võidvad olla piiratud ja vähese liikuvusega, siis palub amet teenuse saajate heaolust lähtuvalt kaaluda võimalust sätestada üldhooldusteenuse ruuminõuetena seni hoolekandetasutustele kehtinud nõue vähemalt osas, et magamistoad planeeritakse hoone ida-, kagu- või lõunapoolsesse ossa.	Mittearvestatud. Määruses ei nõuta kindlaid ilmakaari, jättes teenusepakkujatele vabadus valida neile ja teenusesaajatele sobivaim paigutus. See ei välista soovi korral magamistube paigutada ida-, kagu- või lõunapoolsesse ossa, kui see on teenuseosutaja hinnangul sobiv.
9.	Dementsuse Kompetentsikeskus	
9.1	Kindlasti palume teil sõnakasutuses vältida sõna „dementne“ ja asendada see väljendiga „dementsusega inimene“.	Arvestatud. Seletuskiri vastavalt korrigeeritud.
9.2	Hooned ja ruumid- Ligipääsetavus Eakatele ei sobi elukeskkond, kus ainus viis korruste vahel liikumiseks on keerdtrepp. Kui lisaks keerdtrepile on olemas ka laiade astmetega trepp ja trepironija, siis ei ole probleemi. Iga üldhooldusteenust pakkuv asutus peaks võimaldama liikumispuudega inimesele ligipääsetavuse trepironija, lifti või kaldtee näol.	Arvestatud. Seletuskirja täpsustatud selles osas ligipääsetavuse juures.

	<p>Turvaliseks peab ka kohaldama neid treppe, kus on otsene võimalus kukkuda ratastooliga trepist alla.</p> <p><i>Ruumidest väljumine peab olema piiratud, kui see on vajalik teenuse osutamisel turvalisuse tagamiseks. Siinkohal peaks võimalusel jääma hoolealusele mulje, et ta ei ole piiratud, või siis teisisõnu peaks varjama väljapääse või ruume (nt soojussõlm) kuhu hoolealusel pole vaja minna.</i></p> <p>Sisekliima- Kirjeldatakse valgust, ventilatsiooni ja temperatuuri, kuid väga oluline on tegeleda ka müra ja kajaga. Kaja vajab summutamist. Dementsusega inimeste jaoks on pidev kaja keskkonnas tähelepanuvõimet nõrgestav ja pidev mürafoon suurendab ärevust. Nt kui kutsungisüsteemi heli hooldekodus on iga kord nagu häiresireen, võib see olla tervist kahjustava mõjuga.</p> <p>Veel üks märkus seletuskirjale. Lk 8 II lõik on sulgudes kasutatud „nt Alzheimeri tõvega täiskasvanud“, õigem oleks kasutada dementsussündroomiga inimesed, sest Alzheimeri tõbi on ainult üks dementsuse põhjustest. Terminoloogiliselt oleks õige kasutada ühtlaselt „dementsusega inimesed“, et ei jääks muljet nagu oleks tegemist erinevate sihtgruppidega.</p>	<p>Arvestatud. Määrusest vastav segadust tekitanud säte eemaldatud.</p> <p>Arvestatud. Seletuskirjas on täiendatud § 3 lg 2 selgitusega, et tähelepanu tuleks pöörata ka müra ja kaja vähendamisele, kui see on teenusesaaja tervisele vajalik.</p> <p>Arvestatud. Seletuskirja vastavalt ettepanekule korrigeeritud.</p>
10.	Eesti Linnade ja Valdade Liit	
10.1	<p>Eesti Linnade ja Valdade Liit kooskõlastab sotsiaalministri määruse „Nõuded sotsiaalteenuste elukeskkonnale“ eelnõu järgmiste märkuste ja ettepanekutega.</p> <p>1. Eelnõu §-s 1 on öeldud, et määrusega kehtestatakse nõuded elukeskkonnale, terviseriskide ohjamisele ja riskitegurite vähendamisele sotsiaalhoolekande seaduses või selle alusel kehtestatud määrustes viidatud teenuste osutamisel. Teiste seas kehtestatakse nõuded</p>	<p>Arvestatud. Määruse § 1 täpsustatud, et nõuded laienevad erihoolekandeteenusele, kui teenust osutatakse teenuse osutaja pinnal.</p>

	<p>erihoolekandeteenustele, sealhulgas igapäevaelu toetamise teenusele, töötamise toetamise teenusele, kogukonnas elamise teenusele, päeva- ja nädalahoiuteenusele ja ööpäevaringsele erihoooldusteenusele (§ 1 p 6).</p> <p>Juhime tähelepanu, et loetelust puudub toetatud elamise teenus, kuigi sedagi osutab teenuseosutaja inimese kasutusse antud ruumides. See tähendab, et ka selle teenuse osutamisele laienevad eelnõuga kehtestatavad nõuded elukeskkonnale, terviseriskide ohjamisele ja riskitegurite vähendamisele.</p> <p>Eeltoodust tulenevalt teeme ettepaneku lisada loendisse toetatud elamise teenus ja koostada lõplik nimekiri määrusega reguleeritud teenustest, et vältida arusaamatusi tõlgendamisel.</p>	
10.2	<p>2. Eelnõu § 9 lõikes 8 on öeldud, et päeva- ja nädalahoiuteenuse osutajal ei pea olema lõike 1 punktis 1 sätestatud nõuetele vastavat magamistuba, kui sama lõike punktis 2 nimetatud ruumis on ühe teenusesaaja kohta vähemalt 8 m² põrandapinda.</p> <p>Sama paragrahvi lõige 9 sätestab, et kui päeva- ja nädalahoiuteenuse saaja vajab voodikohta, tagatakse talle sobiv voodi ja tema soovi korral voodite eraldamiseks vahesein, kardin, sirm või muu ruumi liigendamist võimaldav vahend, ning ruum ja selle sisustus peavad vastama lõigetes 5 ja 6 sätestatud nõuetele.</p> <p>Nimetatud erisus on olnud vaidluse koht ja lisatud määrusesse murest, et kõikidel teenusepakkujatel ei ole võimalik pakkuda igale teenusesaajale eraldi magamistuba.</p> <p>Juhul, kui kõne alla tuleb eespool nimetatud sätete eelnõust väljajätmine, teeme ettepaneku muuta § 9 lõiget 2 ja sõnastada see järgmiselt:</p>	<p>Arvestatud. Lähtuvalt varasemalt kehtinud nõuetest on § 9 lg 2 täpsustatud.</p>

	<p>„(2) Magamistoas võib elada kuni kaks samast soost ööpäevaringse erihoolekandeteenuse saajat. Suure abi- ja toetusvajadusega isikuid võib ühes magamistoas elada erandjuhtudel kuni kolm, päeva- ja nädalahoiuteenuse saajaid kuni neli. Erinevast soost teenusesaajaid võib ühte magamistuppa panna üksnes nende või eestkostja kirjalikult esitatud soovi alusel.“</p>	
11.	Justiits- ja Digiministeerium	
	<p>Justiits- ja Digiministeerium kooskõlastab eelnõu. Juhime tähelepanu, et hea õigusloome ja normitehnika eeskirja (HÕNTE) § 41 lg 2 p 3 kohaselt tuleb seletuskirja sisukokkuvõttes kajastada informatsioon selle kohta, milline on mõju halduskoormusele ning selle kasvu korral ülevaade, mille võrra olemasolevat halduskoormust vähendatakse. Pakume välja järgmise lause: „Eelnõuga tehtavad muudatused ei suurenda inimeste ega vabaühenduste halduskoormust. Ettevõtjatele halduskoormus kokkuvõttes väheneb.“</p>	<p>Arvestatud. Seletuskirja vastav täiendus sisse viidud.</p>